

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI

NEGERI PERAK
TAHUN 2009

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2009 **NEGERI PERAK**

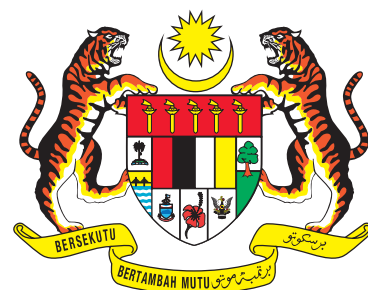
DEWAN UNDANGAN NEGERI PERAK

JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA
No. 15, Aras 1-5
Persiaran Perdana, Presint 2
62518 WILAYAH PERSEKUTUAN PUTRAJAYA

www.audit.gov.my

JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

**PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI
NEGERI PERAK
TAHUN 2009**

**JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA**

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTISARI LAPORAN	xiii
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERAK BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Kaedah Pengauditan	4
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Prestasi Kewangan	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Wang Tunai	8
Pelaburan	9
Akaun Hasil Disatukan	11
Akaun Pinjaman Disatukan	16
Akaun Amanah Disatukan	17
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	23
Akaun Memorandum	24
Rumusan Dan Syor Audit	29
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9)	33
Rumusan	35
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI	
Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti (AI)	39
Objektif Pengauditan	40
Skop Dan Kaedah Pengauditan	40
Jenis Kawalan	41

PERKARA	MUKA SURAT
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri	51
Rumusan Dan Syor Audit	53
Pemeriksaan Audit Mengejut	54
 BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI	
Pendahuluan	59
Pengauditan Penyata Kewangan	59
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	59
Pengesahan Penyata Kewangan	61
Pembentangan Penyata Kewangan	62
Prestasi Kewangan	63
Analisis Tunggakan Cukai Taksiran	65
Rumusan Dan Syor Audit	66
 BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI	
Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri	69
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri	69
 PENUTUP	 73
 LAMPIRAN	
I Sijil Ketua Audit Negara	77
II Lembaran Imbangan	78
III Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	79
IV Penyata Akaun Memorandum	80
V Penyata Akaun Hasil Disatukan	81
VI Nota Kepada Penyata Kewangan	82

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen, manakala Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan menitahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Perak. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan dua kaedah pengauditan seperti berikut:

1.1 Pengauditan Penyata Kewangan - Pengauditan ini bertujuan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Jabatan Audit Negara juga telah membuat analisis terhadap penyata kewangan sama ada kedudukan kewangan Kerajaan Negeri sangat baik, baik, memuaskan atau tidak memuaskan.

1.2 Pelaksanaan Sistem Penarafan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi - Mulai tahun 2007, Jabatan Audit Negara telah memperkenalkan Indeks Akauntabiliti (AI) bertujuan untuk membuat penilaian secara objektif terhadap pengauditan pengurusan kewangan Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri bagi mengukur dan menambah baik kawalan pengurusan kewangan yang cemerlang. Indeks Akauntabiliti diberi penarafan berdasarkan kepada tahap pematuhan terhadap peraturan-peraturan kewangan berhubung dengan kawalan pengurusan, bajet, terimaan, perbelanjaan, akaun amanah dan kumpulan wang amanah, aset dan inventori, pelaburan, pinjaman dan penyediaan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri. Dengan pelaksanaan Indeks Akauntabiliti ini boleh membantu mewujudkan budaya kerja berasaskan amalan terbaik. Selain itu, **“budaya membetulkan yang biasa dan membiasakan yang betul”** bukan sahaja dapat mempertingkatkan kecemerlangan pengurusan kewangan Jabatan malah dari aspek integriti, keutuhan dan akauntabiliti yang ditekankan oleh Kerajaan akan dapat dicapai.

2. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Perak Tahun 2009 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2009. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2009, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan terimaan telah dijalankan di Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri.

3. Laporan ini dibahagikan kepada enam Bahagian seperti berikut:

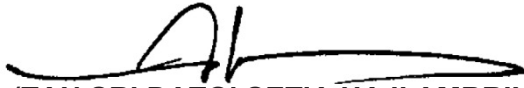
- BAHAGIAN I** - Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009
- BAHAGIAN II** - Analisis Kewangan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN III** - Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri
- BAHAGIAN IV** - Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
- BAHAGIAN V** - Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan Dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri
- BAHAGIAN VI** - Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri

4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap Laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan, usaha penambahbaikan dan meningkatkan akauntabiliti serta integriti dalam pengurusan wang awam. Ini penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan kesejahteraan hidup rakyat.

5. Pada umumnya pengurusan kewangan Jabatan Kerajaan Negeri pada tahun 2009 telah menunjukkan peningkatan berbanding tahun sebelumnya. Pencapaian pengurusan kewangan Kerajaan Negeri dan Agensinya boleh ditingkatkan sekiranya semua pihak yang terlibat mempunyai lima perkara utama yang diringkaskan sebagai **SIKAP** iaitu:

- a) **SUPERVISION** - Penyeliaan yang rapi diberi kepada kerja yang diserahkan kepada pegawai bawahan. Ketua Jabatan perlu memastikan garis panduan yang jelas dan terperinci disediakan sebagai rujukan oleh penjawat awam untuk menjalankan tugas mereka. Penjawat awam pula perlu melaporkan kemajuan kerja mereka secara berkala.
- b) **INTEREST** - Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas mereka dengan penuh minat, dedikasi dan tidak ada sikap sambil lewa.
- c) **KNOWLEDGE** - Setiap penjawat awam mempunyai pengetahuan yang cukup dalam bidang tugas masing-masing. Bagi tujuan ini, program latihan yang berterusan perlu dilaksanakan.
- d) **ATTITUDE** - Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas masing-masing dengan penuh tanggungjawab, jujur dan amanah.
- e) **PROCEDURE** - Prosedur kerja yang lengkap dan jelas diwujudkan serta dipatuhi.

6. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Jabatan/Agensi Negeri yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara

Malaysia

Putrajaya

8 Jun 2010

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERAK BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

1. Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak bagi tahun berakhir 2009 telah dapat disahkan kerana semua butiran di Lembaran Imbangan dan juga Penyata Akaun Memorandum telah disertakan dengan dokumen sokongan yang mencukupi. Pada keseluruhannya Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak telah menunjukkan gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2009.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Perak pada 31 Disember 2009 adalah memuaskan. Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri mengalami penurunan sejumlah RM85.32 juta atau 11% menjadi RM689.25 juta pada tahun 2009 berbanding RM774.57 juta pada tahun 2008. Bagaimanapun kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah baik kerana kadar kecairan tunai masih berupaya untuk menampung tanggungan semasa. Hasil Kerajaan Negeri yang berjumlah RM642.61 juta meningkat sedikit sejumlah RM3.45 juta atau 0.5% berbanding tahun 2008 yang berjumlah RM639.16 juta. Perbelanjaan mengurus yang dilakukan turut meningkat sejumlah RM27.92 juta atau 4.4% menjadi RM654.21 juta berbanding RM626.29 juta pada tahun 2008. Prestasi kewangan Akaun Hasil Disatukan mengalami defisit sejumlah RM11.60 juta pada akhir tahun 2009 berbanding surplus RM12.87 juta pada tahun 2008. Kerajaan Negeri perlu mengekalkan perbelanjaan secara berhemat tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan pembangunan ekonomi negeri. Tindakan lebih berkesan hendaklah diambil untuk mengutip tunggakan hasil yang berjumlah RM198.57 juta. Tindakan lebih tegas hendaklah diambil terhadap tunggakan pinjaman daripada Perbadanan Kemajuan Negeri Perak, Yayasan Perak dan Majlis Daerah Tanjong Malim yang berjumlah RM15.74 juta.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Prestasi perbelanjaan RMKe-9 belum dapat dinilai secara menyeluruh kerana tahun 2009 adalah tahun keempat RMKe-9. Bagaimanapun sehingga tahun 2009, sebanyak 1,324 projek atau 66.3% daripada 1,997 projek yang diluluskan telah dilaksanakan manakala projek lain sama ada ditangguhkan atau masih di peringkat perancangan. Sehingga 31 Disember 2009 sejumlah RM722.29 juta atau 87.6% telah dibelanjakan berbanding peruntukan RMKe-9 yang diluluskan berjumlah RM824.75 juta bagi tempoh 2006 hingga 2009.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

4. Pada tahun 2009, Jabatan Audit Negara telah melaksanakan pengurusan kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti di 37 Jabatan/Agensi Negeri. Pada keseluruhannya tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi yang diaudit adalah baik. Pencapaian Pengurusan Kewangan Pejabat Kewangan Negeri pada tahap sangat baik dengan diberi penarafan empat bintang bagi tahun 2008 dan 2009. Tahap pencapaian pengurusan kewangan bagi 31 Jabatan dan Agensi Negeri lain adalah pada tahap baik, empat Jabatan dan Agensi mencapai tahap memuaskan, manakala Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak mencapai tahap penarafan kurang memuaskan.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Penyerahan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan kemajuan manakala Badan Berkanun Negeri menunjukkan kemerosotan jika dibandingkan dengan tahun sebelumnya kerana sehingga 31 Mei 2010, 13 Pihak Berkuasa Tempatan dan hanya lima Badan Berkanun Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009. Sebanyak 21 penyata kewangan telah diberi Sijil Audit Tanpa Teguran, lapan telah memperoleh Sijil Audit Berteguran manakala satu Sijil Bertentangan (*Adverse*) telah dikeluarkan kepada Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak. Sehingga 31 Mei 2010, 11 Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan semua Penyata Kewangan Tahun 2008 bagi Pihak Berkuasa Tempatan masih belum dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. 29 Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan 30 Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan telah dibentangkan di sidang Dewan Undangan Negeri pada 28 Oktober 2009 dan 31 Mac 2010.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

6. Pada 7 Mei 2009, Dewan Undangan Negeri Perak telah melantik Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri yang baru berikutan berlaku sekali lagi peralihan kuasa Kerajaan Negeri Perak. Selaras dengan pelantikan baru, pada awal November 2009 satu taklimat mengenai peranan dan tanggungjawab Jawatankuasa telah diadakan. Pihak Audit mengesyorkan mesyuarat lebih kerap diadakan supaya Jawatankuasa ini dapat mengkaji Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2005 hingga 2008. Sehingga 31 Mei 2010, sebanyak lima Mesyuarat Jawatankuasa membincangkan Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2005 hingga 2007. Laporan Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri terhadap Laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 2002 hingga 2006 yang telah selesai dibincangkan oleh Jawatankuasa masih belum dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Perak.

BAHAGIAN I

**PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PERAK
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009**

BAHAGIAN I

PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERAK BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

1. PENDAHULUAN

1.1 Seksyen 16(1) Akta Prosedur Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh tujuh bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957.

1.2 Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 kepada Jabatan Audit Negara pada **24 Februari 2010**. Penyata tersebut melaporkan semua urusan niaga kewangan asas tunai bagi tahun 2009 berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Penyata tersebut mengandungi Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Akaun Awam Kerajaan Negeri.

1.2.1 Lembaran Imbangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulan Wang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubah suai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan yang dipegang bagi maksud amanah tertentu dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.2.2 Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan penerimaan dan bayaran bagi tahun 2009. Terimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman.

1.2.3 Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan kedudukan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut dan Tunggakan Hasil. Manakala tanggungan Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan.

2. OBJEKTIF DAN KAEDAH PENGAUDITAN

2.1 Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2 Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2009. Pemerhatian Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan pihak Perbendaharaan Negeri dan Jabatan-Jabatan Negeri melalui surat pengurusan sebaik sahaja pengauditan selesai dijalankan.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PERAK BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

Pengauditan Penyata Kewangan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Akta dan Piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan. Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak bagi tahun 2009 adalah selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan. **Pada pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum, Penyata Akaun Hasil Disatukan dan Nota Kepada Akaun adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VI**.

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. PRESTASI KEWANGAN

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2009, juga membuat analisis terhadap data kewangan bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Analisis berkaitan meliputi Penyata Wang Tunai, Penyata Pelaburan, Penyata Hasil Disatukan, Penyata Akaun Pinjaman Disatukan, Penyata Akaun Amanah Disatukan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Akaun Awam Kerajaan Negeri.

4.1 KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4.1.1 Mengikut Lembaran Imbangan, jumlah Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2009 adalah berjumlah RM689.25 juta. Jumlah ini terdiri daripada aset berbentuk wang tunai sejumlah RM53.75 juta dan pelaburan sejumlah RM635.50 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Negeri Perak bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

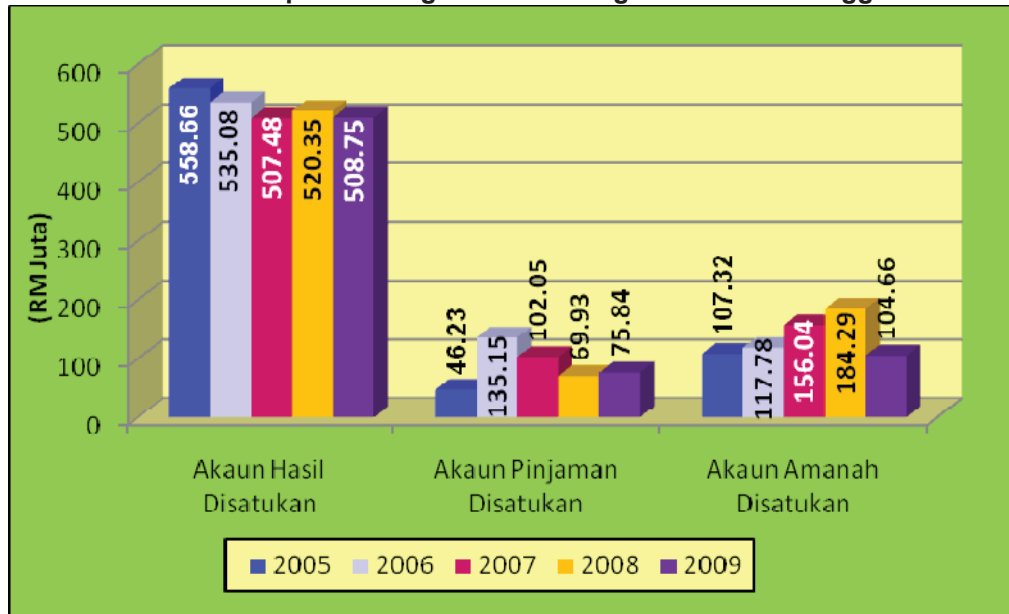
Jadual 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2009 Berbanding Tahun 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	520.35	508.75	(11.60)	(2.2)
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	69.93	75.84	5.91	8.4
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	184.29	104.66	(79.63)	(43.2)
	i) <i>Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	152.78	119.22	(33.56)	(21.9)
	ii) <i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	(177.06)	(155.91)	21.15	11.9
	iii) <i>Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	143.72	77.44	(66.28)	(46.1)
	iv) <i>Deposit</i>	64.85	63.91	(0.94)	(1.4)
Jumlah		774.57	689.25	(85.32)	(11.0)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.1.2 Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Carta 4.1**. Kedudukan Kumpulan Wang ini pada tahun 2009 adalah berkurangan berbanding lima tahun kebelakangan.

Carta 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.1.3 Analisis Audit mendapati Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri telah mengalami penurunan sejumlah RM85.32 juta atau 11.0% iaitu daripada RM774.57 juta pada tahun 2008 kepada RM689.25 juta pada tahun 2009. Penurunan ini antara lain disebabkan oleh penurunan Kumpulan Wang Amanah Disatukan berjumlah RM79.63 juta atau 43.2% kepada RM104.66 juta pada tahun 2009 berbanding RM184.29 juta pada tahun 2008 dan peningkatan perbelanjaan mengurus sejumlah RM27.92 juta atau 4.4% kepada RM654.21 juta pada tahun 2009 berbanding perbelanjaan mengurus berjumlah RM626.29 juta pada tahun 2008.

4.1.4 Analisis Nisbah Semasa pula adalah untuk mengukur kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri Perak dalam membiayai jumlah tanggungan semasa. Jumlah aset semasa terdiri daripada kesemua jumlah wang tunai yang terkandung didalam penyata wang tunai dengan jumlah pelaburan yang terdapat di dalam penyata pelaburan. Manakala jumlah Tanggungan Semasa pula terdiri daripada akaun kena bayar tahun 2009, jumlah deposit dan jumlah bayaran balik tahun 2009 serta tunggakan bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan yang telah dijadualkan. Sekiranya nisbah yang dihasilkan melebihi dari 1, maka ini menunjukkan tanda yang positif dari segi kedudukan kecairan tunai sesebuah Kerajaan Negeri. Analisis Nisbah Semasa pada tahun 2009 menunjukkan bahawa Nisbah Semasa Kerajaan Negeri Perak melebihi dari 1. Nisbah yang diperolehi ini menunjukkan kecairan tunai kerajaan negeri mampu untuk menampung jumlah tanggungan semasa.

4.2 WANG TUNAI

4.2.1 Wang Tunai merupakan sebahagian daripada komponen yang ditunjukkan dalam Lembaran Imbangan sebagai aset Kerajaan Negeri yang dipegang bagi Kumpulan Wang Disatukan. Wang tunai terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan. Wang Tunai Dalam Tangan pula terdiri daripada

Panjar Wang Runcit serta Panjar Wang Runcit Khas. Baki Wang Tunai pada tahun 2009 berjumlah RM53.75 juta berbanding sejumlah RM52.21 juta pada tahun 2008.

4.2.2 Analisis perbandingan kedudukan wang tunai bagi tahun 2009 dan tahun 2008 menunjukkan peningkatan berjumlah RM1.54 juta atau 2.9% kepada RM53.75 juta berbanding RM52.21 juta pada tahun 2008. Analisis perbandingan kedudukan wang tunai bagi tahun 2008 dan 2009 adalah seperti di **Jadual 4.2**.

Jadual 4.2
Baki Wang Tunai Bagi Tahun 2008 Dan 2009

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	45.93	33.06	(12.87)	(28.0)
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	5.65	19.99	14.34	253.8
3.	Panjar Wang Runcit	0.63	0.70	0.07	11.1
Jumlah		52.21	53.75	1.54	2.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.2.3 Analisis terhadap baki wang tunai mendapati peningkatan wang tunai berjumlah RM1.54 juta disebabkan peningkatan jumlah wang tunai dalam perjalanan berjumlah RM14.34 juta. Pembayaran premium geran berjumlah RM9.75 juta dimasukkan sebagai wang tunai dalam perjalanan kerana diterima pada akhir tahun 2009.

4.2.4 Baki wang tunai bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.3**. Kedudukan baki wang tunai pada tahun 2009 bertambah baik berbanding tahun 2008. Bagaimanapun ia lebih rendah berbanding tahun 2006 dan 2007.

Jadual 4.3
Baki Wang Tunai Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	7.32	77.10	70.74	45.93	33.06
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	2.30	17.52	4.02	5.65	19.99
3.	Panjar Wang Runcit	0.37	0.36	0.36	0.63	0.70
Jumlah		9.99	94.98	75.12	52.21	53.75

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.3 PELABURAN

Mengikut Seksyen 8(3)(b) Akta Acara Kewangan 1957, Kerajaan Negeri dibenarkan untuk melabur dalam deposit di bank dan pelaburan saham sekiranya mempunyai lebihan wang. Pelaburan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah dan Pelaburan Am. Pelaburan Kumpulan Wang Amanah adalah pelaburan yang dibuat daripada Kumpulan Wang Amanah selaras dengan Seksyen 10, Akta Acara Kewangan 1957 dan Arahan Amanah Seksyen 9, Akta Acara Kewangan 1957 dan peraturan yang dikuatkuasakan. Manakala, Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan selain daripada pelaburan Kumpulan Wang Amanah.

4.3.1 Analisis perbandingan kedudukan pelaburan bagi tempoh tahun 2009 dan 2008 menunjukkan penurunan berjumlah RM86.85 juta atau 12.0% kepada RM635.50 juta berbanding RM722.35 juta pada tahun 2008. Analisis perbandingan kedudukan pelaburan bagi tahun 2008 dan 2009 adalah seperti di **Jadual 4.4**.

Jadual 4.4
Baki Pelaburan Pada Tahun 2008 Dan 2009

Bil	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Saham	46.45	52.75	6.30	13.6
2.	Deposit Dalam Negeri	675.90	582.75	(93.15)	(13.8)
Jumlah		722.35	635.50	(86.85)	(12.0)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.3.2 Analisis perbandingan kedudukan pelaburan bagi tahun 2005 hingga 2009 menunjukkan penurunan pada tahun 2006 dan 2007 tetapi meningkat semula pada tahun 2008. Bagaimanapun pelaburan menurun semula pada tahun 2009 disebabkan Simpanan Tetap berjumlah RM93.15 juta telah dicairkan untuk menampung defisit aliran tunai Kerajaan Negeri. Pengurangan aliran tunai antara lain disebabkan oleh peningkatan dalam perbelanjaan aset. Baki pelaburan bagi tahun 2005 hingga 2009 seperti di **Jadual 4.5** dan **Carta 4.2**. Kedudukan baki pelaburan am pada tahun 2009 adalah yang terendah dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.5
Baki Pelaburan Am Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Saham	41.55	41.55	41.55	46.45	52.75
2.	Deposit Dalam Negeri	660.67	651.48	648.90	675.90	582.75
Jumlah		702.22	693.03	690.45	722.35	635.50

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Carta 4.2
Kedudukan Baki Pelaburan Am Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.4 AKAUN HASIL DISATUKAN

Akaun Hasil Disatukan mengakaun semua urus niaga penerimaan hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan. Akaun ini ditubuhkan mengikut Perkara 97 dan Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7 (a), Akta Acara Kewangan 1957.

4.4.1 Hasil

Kerajaan Negeri memungut tiga jenis hasil yang terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada keseluruhannya, hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2009 adalah berjumlah RM642.61 juta iaitu meningkat sejumlah RM3.45 juta atau 0.5% berbanding tahun 2008 berjumlah RM639.16 juta seperti di **Jadual 4.6**.

Jadual 4.6
Kutipan Hasil Negeri Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	246.86	246.48	(0.38)	(0.1)
2.	Hasil Bukan Cukai	257.20	231.98	(25.22)	(9.8)
3.	Terimaan Bukan Hasil	135.10	164.15	29.05	21.5
Jumlah		639.16	642.61	3.45	0.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

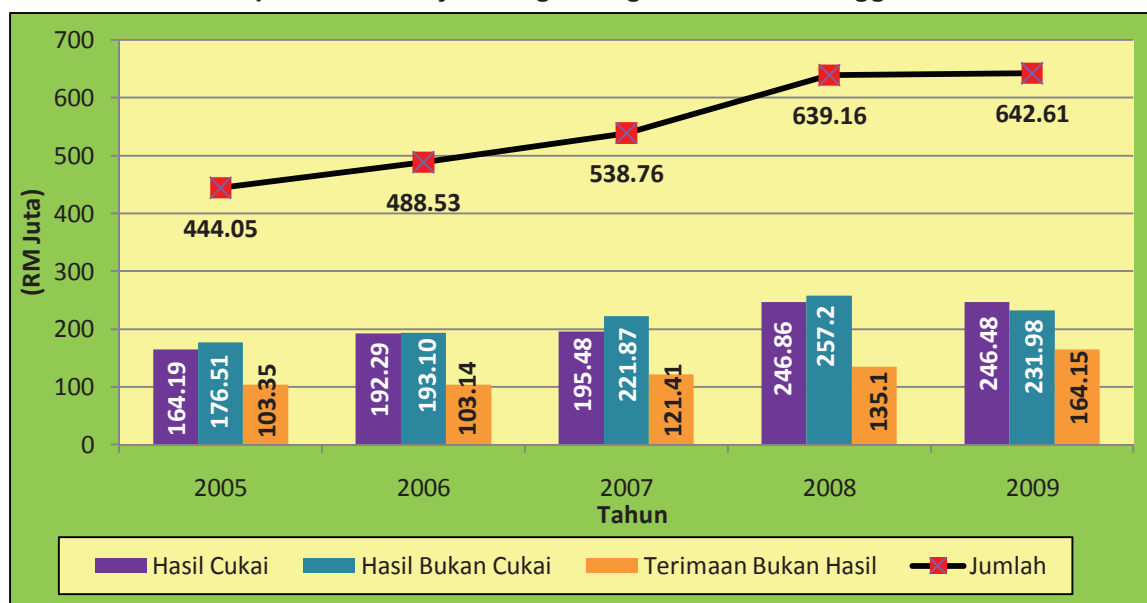
Analisis perbandingan kutipan hasil bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 menunjukkan kutipan hasil meningkat bagi tempoh lima tahun tersebut. Kedudukan kutipan hasil bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.7** dan **Carta 4.3** manakala penyumbang utama hasil bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.8**. Kutipan hasil pada tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.7
Kutipan Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Punca Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	164.19	192.29	195.48	246.86	246.48
2.	Hasil Bukan Cukai	176.51	193.10	221.87	257.20	231.98
3.	Terimaan Bukan Hasil	103.35	103.14	121.41	135.10	164.15
Jumlah		444.05	488.53	538.76	639.16	642.61

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Carta 4.3
Kutipan Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Penyumbang hasil Kerajaan Negeri pada tahun 2009 berkurangan berbanding tahun 2008 tetapi lebih tinggi pada tahun 2005, 2006 dan 2007.

Jadual 4.8
Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Punca Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Cukai Tanah	142.33	172.56	176.97	194.37	194.58
2.	Perolehan Dari Jualan Barang-Barang	69.51	71.87	85.51	95.44	83.12
3.	Lesen, Bayaran Pendaftaran Dan Permit	46.40	55.09	65.37	77.82	73.75
4.	Perkhidmatan Dan Bayaran Perkhidmatan	27.30	31.95	33.02	37.55	35.84
5.	Royalti	1.15	0.86	0.14	33.25	30.25
Jumlah		286.69	332.33	361.01	438.43	417.54

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Pada tahun 2009, lima butiran hasil yang telah mencatat peningkatan yang ketara berbanding pada tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.9**.

Jadual 4.9
Peningkatan Hasil Yang Ketara Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran Hasil	Tahun		Peningkatan		Punca
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Lebih Dari Penutupan Kumpulan Wang Amanah	2.93	24.00	21.07	719.1	Penutupan Kumpulan Wang Pusingan Rancangan Rumah Kos Rendah.
2.	Bayaran Balik Pinjaman Yang Diberi Kepada Badan Berkanun	19.76	24.78	5.02	25.4	Bayaran Balik Pinjaman Oleh Lembaga Air Perak.
3.	Lain-Lain Terimaan Daripada Agensi Kerajaan	9.91	14.71	4.80	48.4	Peningkatan disebabkan Sumbangan dari Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak Sejumlah RM8 Juta.
4.	Pemberian Bagi Projek Persekutuan Yang Dilaksanakan	6.02	9.86	3.84	63.8	Bayaran Perkhidmatan 5% Kepada Kerajaan Negeri Kerana Penglibatan Kakitangan Kerajaan Dalam Projek Kerajaan Persekutuan.
5.	Cukai Tanah Semasa	156.66	158.56	1.90	1.2	Pertambahan Hak Milik Baru.
Jumlah		195.28	231.91	36.62	18.8	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.4.2 Perbelanjaan Mengurus

Hasil Kerajaan Negeri merupakan sumber utama yang akan digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada Perbelanjaan Tanggungan dan Perbelanjaan Perbekalan. Bagi Perbelanjaan Tanggungan, perbelanjaan dipertanggungjawabkan kepada Kumpulan Wang Disatukan termasuk bayaran pencen, ganjaran, pampasan, bayaran balik pinjaman dan bayaran lain dengan perintah mahkamah. Manakala Perbelanjaan Perbekalan adalah untuk membiayai aktiviti dan pengurusan harian. Perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri Perak pada keseluruhannya meningkat sejumlah RM27.92 juta atau 4.4% iaitu daripada RM626.29 juta pada tahun 2008 kepada RM654.21 juta pada tahun 2009 seperti di **Jadual 4.10**.

Jadual 4.10
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2008 Dan 2009

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	209.91	205.41	(4.50)	(2.1)
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	145.45	170.27	24.82	17.1
3.	Aset	5.18	19.17	13.99	270
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	245.90	245.65	(0.25)	(0.1)
5.	Perbelanjaan Lain	19.85	13.71	(6.14)	(30.9)
Jumlah		626.29	654.21	27.92	4.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Mengurus yang ketara pada tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.11**.

Jadual 4.11
Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Yang Ketara
Pada Tahun 2009 Berbanding Tahun 2008

Bil.	Butiran Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca Peningkatan/ Penurunan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Emolumen-Bonus Kakitangan Awam	19.67	0.69	(18.98)	(96.5)	Penjawat Awam tidak diberi bayaran bonus dalam Tahun 2009.
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan-Bayaran Lain Kepada Pekerja Bukan Jawatan Tetap	18.55	24.45	5.9	31.8	Pembayaran Elaun Ketua Kampung & Elaun Setiausaha JKKK Negeri Perak.
3.	Aset-Pembelian Kenderaan	0.36	7.65	7.29	2,025	Pembelian 16 Buah Toyota Camry 2.4V(A) Untuk Kegunaan Ahli MMK Negeri Perak.
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap – Pemberian Dalam Negeri	143.34	137.93	(5.41)	(3.8)	Pemberian Dalam Negeri kurang berbanding tahun lepas.
5.	Perbelanjaan Lain – Pulang Balik Dan Hapus Kira	18.97	12.75	(6.22)	(32.8)	Penurunan Hapus Kira Wang Amanah Kumpulan Wang Pusingan.
Jumlah		200.90	183.48	(17.42)	(8.7)	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

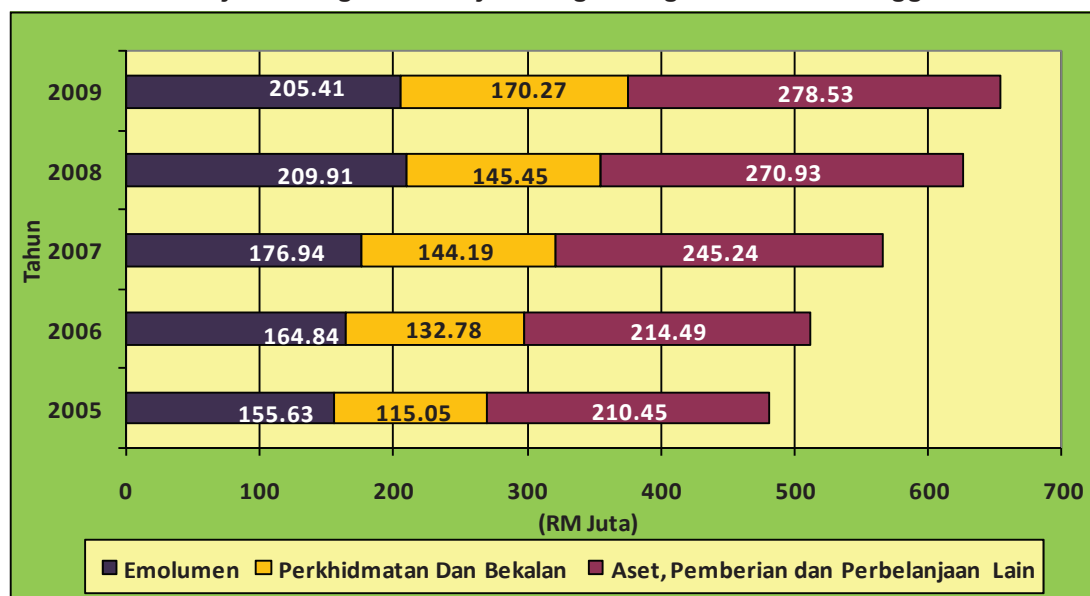
Analisis perbandingan perbelanjaan mengurus bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 menunjukkan peningkatan perbelanjaan mengurus pada setiap tahun. Kedudukan perbelanjaan mengurus bagi tahun 2005 hingga 2009 seperti di **Jadual 4.12** dan **Carta 4.4**. Peningkatan perbelanjaan mengurus pada tahun 2009 adalah paling tinggi berbanding lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.12
Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Emolumen	155.63	164.84	176.94	209.91	205.41
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	115.05	132.78	144.19	145.45	170.27
3.	Aset	15.62	15.00	18.37	5.18	19.17
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	183.15	186.96	215.76	245.90	245.65
5.	Perbelanjaan Lain	11.68	12.53	11.11	19.85	13.71
Jumlah		481.13	512.11	566.37	626.29	654.21

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Carta 4.4
Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.4.3 Prestasi Kewangan Akaun Hasil Disatukan

Pada tahun 2009, Akaun Hasil Disatukan Kerajaan Negeri telah mencatatkan defisit pendapatan sejumlah RM11.60 juta berbanding *surplus* sejumlah RM12.87 juta dalam tahun 2008 seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13
Prestasi Kewangan Akaun Hasil Disatukan Pada Tahun 2008 Dan 2009

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil	639.16	642.61	3.45	0.54
2.	Perbelanjaan Mengurus	626.29	654.21	27.92	4.46
Surplus/(Defisit)		12.87	(11.60)	(24.47)	(190.1)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Analisis perbandingan *surplus*/(defisit) pendapatan bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 menunjukkan Kerajaan Negeri mengalami defisit pendapatan bagi tiga tahun iaitu tahun 2005 hingga 2007. Pada tahun 2008 Kerajaan Negeri mengalami *surplus* hasil sejumlah RM12.87 juta. Bagaimanapun, pada tahun 2009 Kerajaan Negeri telah mengalami defisit hasil sejumlah RM11.60 juta seperti di **Jadual 4.14**. Kedudukan defisit hasil pada tahun 2009 adalah kedudukan yang sama pernah dialami pada tahun 2005, 2006 dan 2007.

Jadual 4.14
**Prestasi Hasil Berbanding Perbelanjaan Mengurus
Bagi Tahun 2005 Hingga 2009**

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Hasil	444.05	488.53	538.76	639.16	642.61
2.	Perbelanjaan Mengurus	481.13	512.11	566.37	626.29	654.21
Surplus/(Defisit)		(37.08)	(23.58)	(27.61)	12.87	(11.60)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.5 AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan mengikut kehendak Seksyen 7(b), Akta Acara Kewangan 1957. Akaun ini digunakan untuk mengakaun semua pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan, bayaran balik pinjaman dan pindahan penerimaan pinjaman ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan atau Akaun Hasil Disatukan. Akaun ini hendaklah disifarkan pada setiap tahun kewangan selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan 5.

4.5.1 Pada akhir tahun 2009, Kerajaan Negeri hanya menerima pinjaman bagi projek Bekalan Air sejumlah RM94.06 juta dan pinjaman ini telah diakaunkan dalam Akaun Pinjaman Disatukan. Kedudukan Akaun Pinjaman Disatukan bagi tahun 2008 dan 2009 menunjukkan baki akaun ini meningkat sejumlah RM5.91 juta atau 8.4% menjadi RM75.84 juta pada tahun 2009 berbanding sejumlah RM69.93 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.15**.

Jadual 4.15
Akaun Pinjaman Disatukan Bagi Tahun 2008 Dan 2009

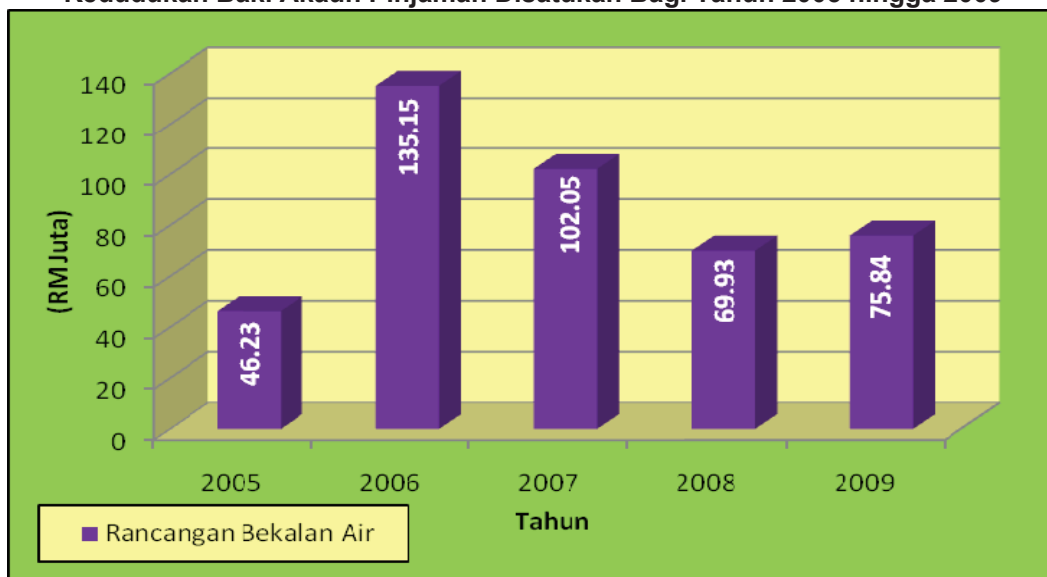
Pinjaman	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	102.05	69.93	(32.12)	(31.5)
Terimaan	102.00	94.06	(7.94)	(7.8)
Bayaran	134.12	88.15	(45.97)	(34.3)
Baki Pada 31 Disember	69.93	75.84	5.91	8.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.5.2 Semakan Audit terhadap akaun ini untuk 5 tahun mendapati **akaun ini tidak diselaraskan** dan masih menunjukkan baki dalam akaun iaitu RM46.23 juta pada tahun 2005 sehingga RM75.84 juta pada tahun 2009 seperti di **Carta 4.5**. Baki pinjaman belum diselaraskan merupakan pinjaman kepada Lembaga Air Perak yang masih dalam proses *stamping*.

4.5.3 Kedudukan baki Akaun Pinjaman Disatukan bagi tempoh lima tahun iaitu tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Carta 4.5**.

Carta 4.5
Kedudukan Baki Akaun Pinjaman Disatukan Bagi Tahun 2005 hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.6 AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan adalah sebahagian daripada Kumpulan Wang Disatukan yang diwujudkan di bawah Seksyen 7(c), Akta Acara Kewangan 1957 dan terbahagi kepada tiga kumpulan wang iaitu Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Deposit. Akaun ini menguruskan semua wang yang diterima tertakluk kepada arahan amanah dan digunakan mengikut terma-terma amanah tersebut. Pada akhir tahun 2009, Akaun Amanah Disatukan berbaki RM104.66 juta berbanding sejumlah RM184.29 juta pada tahun 2008 iaitu penurunan sebanyak 43.2%.

4.6.1 Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ditubuhkan di bawah peruntukan Seksyen 10, Akta Acara Kewangan 1957 untuk maksud tertentu. Kumpulan Wang ini adalah kumpulan wang pusingan yang mana pembayaran dari kumpulan wang ini tidak boleh melebihi had peruntukan yang diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri.

a) Kumpulan Wang Pembangunan

Kumpulan Wang Pembangunan ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan (Akta 70 Tahun 1966) dan diperakaunkan dalam Akaun Amanah Disatukan. Sumber kewangan bagi kumpulan wang ini terdiri daripada caruman dari Akaun Hasil Disatukan, terimaan pemberian daripada Kerajaan Persekutuan dan terimaan daripada Akaun Pinjaman. Kumpulan Wang Pembangunan ini hanya boleh dibelanjakan bagi maksud yang ditentukan oleh Akta tersebut. Penerimaan kumpulan wang ini bagi tahun 2009 berjumlah RM182.58 juta adalah terdiri daripada caruman Akaun Hasil Disatukan berjumlah RM136.93 juta, pemberian daripada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM31.17 juta dan pelbagai terimaan berjumlah RM14.48 juta. Manakala perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2009 adalah berjumlah RM161.43 juta berbanding RM172.37 juta pada tahun 2008 iaitu menurun berjumlah RM10.95 juta atau

6.3%. Baki defisit terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun 2008 berjumlah RM177.06 juta meningkat menjadi RM155.91 juta pada akhir tahun 2009 kerana lebih terimaan berjumlah RM21.15 juta berbanding perbelanjaan. Perbandingan baki defisit bagi tahun 2009 berbanding 2008 adalah seperti di **Jadual 4.16**.

Jadual 4.16
Baki Kumpulan Wang Pembangunan Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Pinjaman	Tahun		Peningkatan / (Penurunan)	
	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	(195.23)	(177.06)	18.17	9.3
Penerimaan	190.54	182.58	(7.96)	(4.2)
Perbelanjaan	172.37	161.43	(10.94)	(6.3)
Surplus/(Defisit)	18.17	21.15	2.98	16.4
Baki Pada 31 Disember	(177.06)	(155.91)	21.15	11.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Pada tahun 2009, empat Jabatan/Pejabat telah mengalami penurunan perbelanjaan pembangunan berbanding tahun 2008 iaitu Pejabat Kewangan Negeri, Jabatan Perhutanan, Unit Perancang Ekonomi Negeri serta Kerajaan Tempatan Dan Perumahan Awam dengan perbelanjaan masing-masing berjumlah RM38.58 juta, RM4.95 juta, RM24.76 juta dan RM3.17 juta. Antara sebab penurunan perbelanjaan adalah kerana projek masih belum mula, masih dalam perancangan dan projek telah siap. Enam Jabatan/Pejabat lain telah mengalami peningkatan perbelanjaan pembangunan. Tiga Jabatan/Pejabat yang mengalami peningkatan ketara iaitu Jabatan Kerja Raya, Jabatan Agama Islam dan Jabatan Kehakiman Syariah dengan perbelanjaan masing-masing berjumlah RM59.67 juta, RM4.95 juta dan RM2.11 juta. Peningkatan ini adalah terutamanya disebabkan perbelanjaan untuk pembinaan jalan dan Istana-istana Negeri masing-masing berjumlah RM14.70 juta dan RM16.58 juta serta ubah suai dan naik taraf pelbagai bangunan berjumlah RM15.07 juta, pembinaan Masjid Batu Gajah berjumlah RM3.50 juta dan Mahkamah Rendah Tapah berjumlah RM2.11 juta. Kedudukan perbelanjaan pembangunan bagi tujuh Jabatan/Pejabat bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17
Perbelanjaan Pembangunan Bagi Tujuh Jabatan/Pejabat
Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Jabatan/Pejabat	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Kewangan Negeri	47.82	38.58	(9.24)	(19.3)
2.	Jabatan Perhutanan	7.67	4.95	(2.72)	(35.5)
3.	Unit Perancang Ekonomi Negeri	25.70	24.76	(0.94)	(3.6)
4.	Kerajaan Tempatan & Perumahan Awam	3.79	3.17	(0.62)	(16.3)
5.	Jabatan Kerja Raya	59.09	59.67	0.58	1.0
6.	Jabatan Agama Islam	3.97	4.95	0.98	24.7
7.	Jabatan Kehakiman Syariah	1.28	2.11	0.83	64.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

b) Kumpulan Wang Luar Jangka

Perkara 103 Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bagi mewujudkan Kumpulan Wang Luar Jangka bagi maksud memenuhi keperluan perbelanjaan yang segera dan luar jangka. Pada akhir tahun 2009, baki Kumpulan Wang ini berjumlah RM11 juta bersamaan dengan baki akhir tahun 2008. Peruntukan Kumpulan Wang ini tidak digunakan kerana tiada perbelanjaan luar jangka yang perlu dikeluarkan pada tahun 2009.

c) Akaun Kena Bayar

Akaun Kena Bayar (AKB) diwujudkan untuk menyelesaikan tanggungan Kerajaan Negeri kepada pembekal barangan dan perkhidmatan yang diperolehi sehingga 31 Disember sesuatu tahun dan bayarannya dibuat pada bulan Januari tahun berikutnya. Pada tahun 2009, jumlah AKB adalah berjumlah RM30.24 juta berbanding RM25.83 juta pada tahun 2008 meningkat sejumlah RM4.41 juta atau 17.1%. Peningkatan paling ketara adalah disebabkan oleh perbelanjaan bagi pembinaan jalan dan jambatan, bayaran bagi perbekalan haiwan ternakan yang diterima pada akhir tahun, perbelanjaan penyenggaraan bangunan serta perbelanjaan lain yang dibuat pada bulan Disember yang tidak dapat diselesaikan pada hujung tahun. Lima Jabatan yang mencatatkan peningkatan ketara perbelanjaan AKB pada tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.18**.

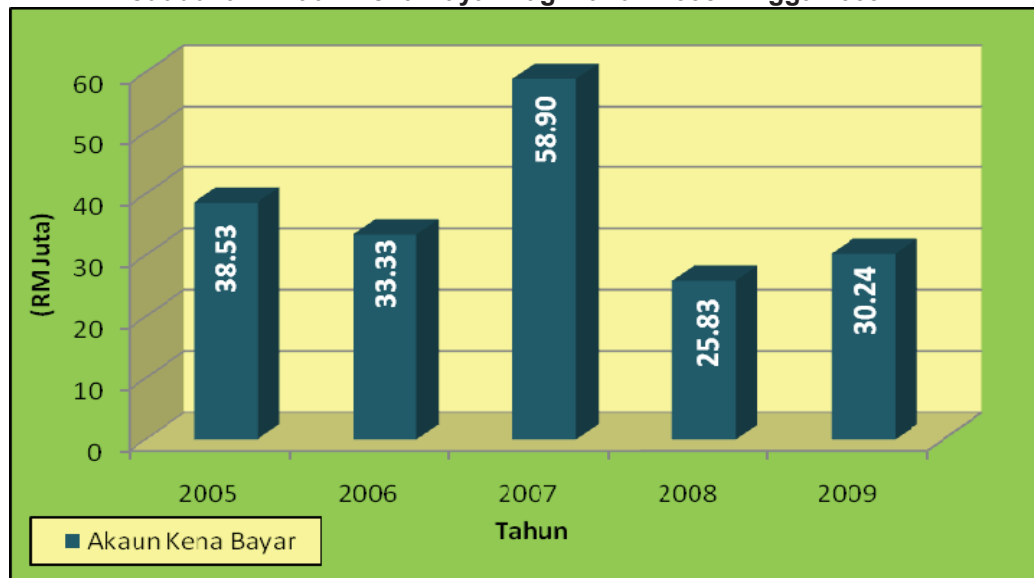
Jadual 4.18
Perbelanjaan Akaun Kena Bayar Mengikut Jabatan Pada Tahun 2008 Dan 2009

Bil.	Jabatan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Kerja Raya	4.34	6.97	2.63	60.6
2.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	2.26	3.81	1.55	68.6
3.	Pejabat Menteri Besar & SUK	4.54	5.96	1.42	31.3
4.	Pejabat Daerah & Tanah Hulu Perak	0.18	0.61	0.43	238.9
5.	Jabatan Perancang Bandar Dan Desa	0.10	0.44	0.34	340.0
Jumlah		11.42	17.79	6.37	55.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Analisis perbandingan AKB bagi tempoh lima tahun menunjukkan ada peningkatan dan penurunan berselang tahun seperti yang ditunjukkan di **Carta 4.6**. Kedudukan AKB pada tahun 2009 meningkat berbanding tahun 2008, namun ia lebih rendah berbanding AKB pada tahun 2005, 2006 dan 2007.

Carta 4.6
Kedudukan Akaun Kena Bayar Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Analisis perbandingan antara jumlah perbelanjaan mengurus sebenar pada tahun 2009 berbanding perbelanjaan AKB pada tahun 2009 mendapati perbelanjaan mengurus meningkat sejumlah RM27.92 juta, begitu juga dengan AKB mencatatkan peningkatan sejumlah RM4.41 juta.

d) Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Perak

Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Perak diwujudkan mengikut Seksyen 10(2), Akta Acara Kewangan 1957 bagi pembiayaan penyelenggaraan jalan raya yang dilaksanakan oleh pihak Jabatan Kerja Raya dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pada tahun 2009, Kerajaan Persekutuan telah meluluskan pemberian penyelenggaraan jalan raya sejumlah RM154.89 juta dan sejumlah RM225.14 juta telah dibelanjakan. Jumlah penerimaan penyelenggaraan jalan raya telah menurun sejumlah RM1.61 juta atau 1.0% berbanding sejumlah RM156.50 juta pada tahun 2008. Baki pada akhir tahun ini berjumlah RM36.53 juta berbanding sejumlah RM106.78 juta pada tahun 2008. Jumlah penerimaan dan perbelanjaan bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.19**.

Jadual 4.19
Jumlah Penerimaan, Perbelanjaan Dan Baki Akaun Kumpulan Wang
Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Tahun	Baki Pada 1 Januari (RM Juta)	Penerimaan Dari Kerajaan Persekutuan (RM Juta)	Perbelanjaan Semasa (RM Juta)	Baki Akaun Pada 31 Disember (RM Juta)
2005	20.44	87.68	105.07	3.05
2006	3.05	92.97	92.00	4.02
2007	4.02	141.89	90.03	55.88
2008	55.88	156.50	105.60	106.78
2009	106.78	154.89	225.14	36.53

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.6.2 Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam ditubuhkan di bawah Seksyen 9, Akta Acara Kewangan 1957 iaitu terdiri daripada Kumpulan Wang Khas yang dipegang oleh Kerajaan Negeri dan wang amanah yang diterima bagi maksud tertentu. Pengurusan akaun ini perlu dibuat mengikut Arahan Amanah yang diluluskan oleh Perbendaharaan Negeri.

a) Kumpulan Wang Amanah Awam

Sebanyak 30 Akaun Amanah diwujudkan iaitu terdiri daripada 25 Akaun Amanah yang masih aktif, satu Akaun Amanah tidak bergerak, dua Akaun Amanah telah ditutup dan dua Akaun Amanah baru diwujudkan iaitu Akaun Amanah Agensi Pembangunan Usahawan dan Akaun Amanah Kumpulan Wang Pemulihan Bersama. Pada tahun 2009, baki Kumpulan Wang Amanah Awam menurun sejumlah RM66.28 juta menjadi RM77.44 juta berbanding RM143.72 juta pada tahun 2008. Antara Akaun Amanah yang masih aktif yang mengalami peningkatan atau penurunan ketara adalah seperti di **Jadual 4.20**.

Jadual 4.20
Peningkatan/(Penurunan) Ketara Baki Akhir Tahun 2009
Akaun Amanah Yang Masih Aktif

Bil.	Akaun Amanah	Peningkatan (RM Juta)	Bil.	Akaun Amanah	Penurunan (RM Juta)
1.	Amanah Elaun Ketua Kampung	4.16	1.	Penyelenggaraan Jalan Raya	(70.25)
2.	Program Latihan Teknikal	1.84	2.	Kumpulan Wang Pembangunan Hutan	(2.32)
3.	Kump. Wang Simpanan DiRaja	0.67	3.	Projek R & D Satelit Bioteknologi	(0.21)
4.	Biasiswa Bukan Melayu	0.31	4.	Biasiswa Pelajaran Tinggi Melayu	(0.16)

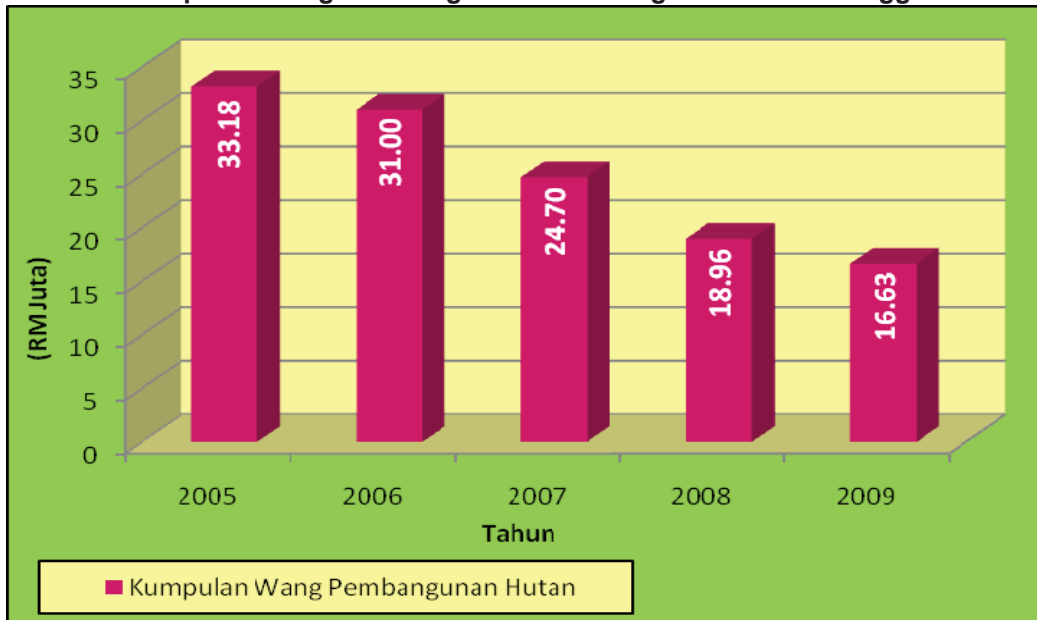
Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Semakan Audit mendapati baki akhir Kumpulan Wang Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri Perak yang berjumlah RM36.53 juta dinyatakan di Penyata Kumpulan Wang Amanah Awam dalam Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak bagi tahun berakhir 31 Disember 2009. Pada pendapat Audit, baki Kumpulan Wang ini hendaklah dinyatakan pada Penyata Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan memandangkan sumber kumpulan wang ini adalah daripada Kerajaan Persekutuan. Perkara ini pernah dibangkitkan di Laporan Ketua Audit Negara tahun 2008, bagaimanapun Pejabat Perbendaharaan Negeri masih belum mengambil tindakan.

b) Kumpulan Wang Pembangunan Hutan

Kumpulan Wang Pembangunan Hutan diwujudkan mengikut Seksyen 56 Akta Perhutanan Negara 1984 (Akta 313) dan Seksyen 9(3) Akta Acara Kewangan 1957, bertujuan untuk melaksanakan pelbagai projek seperti menyedia, melaksana dan mengkaji semula rancangan pengurusan hutan negeri. Pada tahun 2009, baki Kumpulan Wang ini menurun sejumlah RM2.33 juta menjadi RM16.63 juta berbanding RM18.96 juta pada tahun 2008. Baki terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan Hutan bagi lima tahun adalah seperti di **Carta 4.7**.

Carta 4.7
Baki Kumpulan Wang Pembangunan Hutan Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

c) Akaun Amanah Ladang Rakyat

Akaun Amanah Ladang Rakyat juga dikenali sebagai Akaun Amanah Kemiskinan diwujudkan bertujuan untuk memperakaunkan segala sumbangan dan pembayaran dalam membangun dan menguruskan ladang-ladang dan lain-lain program untuk tujuan membasmi kemiskinan. Pada tahun 2009, sejumlah RM0.62 juta telah diterima dan sejumlah RM0.62 juta juga telah dibelanjakan. Baki akhir tahun Akaun Amanah ini berjumlah RM3.26 juta bersamaan dengan baki akhir tahun 2008.

d) Akaun Amanah Pengurusan Kompleks Sejarah Pasir Salak

Akaun Amanah Pengurusan Kompleks Sejarah Pasir Salak diwujudkan bertujuan untuk menyelenggara dan memperakaunkan pengurusan Kompleks Sejarah Pasir Salak. Pada tahun 2009, sejumlah RM0.07 juta telah diterima daripada hasil kutipan tiket dan sejumlah RM6,848 telah dibelanjakan. Baki Akaun Amanah ini meningkat sejumlah RM0.06 juta menjadi RM0.08 juta pada tahun 2009 berbanding RM0.02 juta pada tahun 2008.

e) Akaun Amanah Bantuan Khas Kerajaan Persekutuan

Akaun Amanah Bantuan Khas Kerajaan Persekutuan diwujudkan bertujuan untuk memperakaunkan segala sumbangan dan pembayaran dalam menguruskan bantuan kewangan kepada penduduk miskin, ibu tunggal, warga tua, orang kurang upaya, usahawan dan peniaga kecil. Sumbangan yang diterima merupakan peruntukan daripada Kerajaan Persekutuan. Pada tahun 2009, Akaun Amanah ini ditutup kerana telah mencapai maksud penubuhannya dan tidak diperlukan lagi. Baki akhir berjumlah RM0.92 juta telah dipindahkan ke Hasil Kerajaan Negeri pada 11 Januari 2009.

f) Akaun Amanah Bayaran Royalti Perak Integrated Network Services Sdn. Bhd. (PINS)

Penubuhan Akaun Amanah ini bertujuan untuk memperakaunkan segala sumbangan dan perbelanjaan bagi Royalti PINS. Pembayaran sumbangan royalti yang akan dibuat menggunakan Akaun Amanah ini adalah diagihkan kepada Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri, Yayasan Sultan Azlan Shah dan Kerajaan Negeri Perak. Pada tahun 2009, sejumlah RM0.62 juta diterima dan sejumlah RM0.56 juta telah dibelanjakan. Baki akhir tahun Akaun Amanah ini meningkat sejumlah RM0.07 juta atau 41.18% menjadi RM0.24 juta berbanding RM0.17 juta pada tahun 2008.

4.6.3 Akaun Deposit

Deposit adalah wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah undang-undang tertentu atau perjanjian yang dipegang untuk satu jangka masa tertentu. Wang deposit akan dibayar balik setelah maksudnya tercapai atau dijadikan hasil apabila pendeposit tidak dapat dikenal pasti dan tidak dituntut. Pada tahun 2009 baki Deposit Perumahan Awam Kos Rendah mengalami penurunan sejumlah RM0.48 juta menjadi RM2.80 juta berbanding RM3.28 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.21**. Kedudukan baki terkumpul akaun deposit berkurangan RM0.94 juta atau 1.4% pada tahun 2009 berbanding tahun 2008. Namun, ia masih tinggi berbanding tahun 2005, 2006 dan 2007.

Jadual 4.21
Baki Tercumpul Akaun Deposit Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Jenis Deposit	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Deposit Am	52.77	54.27	60.11	61.57	61.11
2.	Deposit Perumahan Awam Kos Rendah	3.45	3.39	3.34	3.28	2.80
Jumlah		56.22	57.66	63.45	64.85	63.91

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Sehingga akhir tahun 2009, sebanyak 46 akaun yang terdiri daripada Deposit Am berjumlah RM0.08 juta dan Deposit Perumahan Awam Kos Rendah berjumlah RM0.26 juta adalah akaun yang tidak bergerak. Tindakan pewartaan mengikut Arahan Perbendaharaan 162 perlu dibuat sekiranya deposit tersebut tidak diperlukan lagi.

4.7 PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

Semua penerimaan dan pembayaran wang tunai ditunjukkan dalam Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai. Penerimaan wang tunai terdiri daripada penerimaan hasil, pinjaman, modal dan penerimaan lain. Bayaran wang tunai terdiri daripada perbelanjaan mengurus, pembangunan, pengeluaran pinjaman dan bayaran lain. Baki wang tunai pada tahun 2009 berjumlah RM53.75 juta iaitu meningkat sejumlah RM1.54 juta berbanding RM52.21 juta pada tahun 2008. Kedudukan penerimaan dan pembayaran wang tunai bagi tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.22**.

Jadual 4.22
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai
Pada Tahun 2009 Berbanding Tahun 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
	Baki Awal	75.12	52.21	(22.91)	(30.5)
1.	Penerimaan:	909.88	905.33	(4.55)	(0.5)
	Hasil	639.16	642.61	3.45	0.5
	Pinjaman	102.00	94.06	(7.94)	(7.8)
	Modal	48.60	45.66	(2.94)	(6.1)
	Amanah	120.12	123.00	2.88	2.4
2.	Pembayaran:	932.79	903.79	(29.00)	(3.1)
	Perbelanjaan Mengurus	626.29	654.21	27.92	4.4
	Perbelanjaan Pembangunan	172.38	161.43	(10.95)	(6.4)
	Pengeluaran Pinjaman	134.12	88.15	(45.97)	(34.3)
Tambahan/(Kurangan) Wang Tunai		52.21	53.75	1.54	2.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.8 AKAUN MEMORANDUM

4.8.1 Pinjaman Boleh Dituntut

Pinjaman Boleh Dituntut adalah merupakan pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi dan Pihak Berkuasa Tempatan yang menggunakan sumber Kerajaan Negeri atau pinjaman yang diperoleh daripada Kerajaan Persekutuan. Pada akhir tahun 2009, baki Pinjaman Boleh Dituntut yang diperoleh daripada dua sumber ini meningkat sejumlah RM93.86 juta atau 12.3% daripada RM760.95 juta pada tahun 2008 kepada RM854.81 juta pada tahun 2009. Peningkatan ini disebabkan oleh pemberian tambahan pinjaman berperingkat kepada Lembaga Air Perak berjumlah RM88.15 juta yang dibiayai daripada Akaun Hasil Disatukan dan lain-lain pinjaman kepada Pihak Berkuasa Tempatan dan Badan Berkanun Negeri yang dibiayai daripada Kumpulan Wang Amanah Disatukan.

- a) Kedudukan baki pinjaman ini terus meningkat pada tahun 2009 berbanding lima tahun kebelakangan. Kedudukan baki Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23
Baki Pinjaman Boleh Dituntut Oleh Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Agensi	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Lembaga Air Perak	341.88	449.43	589.25	706.06	771.97
2.	Yayasan Perak	7.83	7.80	7.80	7.75	27.00
3.	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak	16.63	15.35	15.35	15.35	15.35
4.	Majlis Bandaraya Ipoh	11.14	11.04	11.04	11.54	11.44
5.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Islam	-	-	-	-	6.28
6.	Majlis Perbandaran Teluk Intan	-	-	0.79	1.43	4.72
7.	Majlis Daerah Kinta Barat	-	1.25	4.25	3.90	3.53
8.	Majlis Daerah Tanjong Malim	0.66	0.59	1.02	3.04	3.53
9.	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar	-	-	-	-	3.06

Bil.	Agensi	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
10.	Majlis Daerah Perak Tengah	2.73	2.73	2.62	2.51	2.88
11.	Majlis Daerah Kinta Selatan	3.87	3.90	3.70	3.14	2.56
12.	Majlis Perbandaran Manjung	6.44	5.65	4.83	3.58	2.27
13.	Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak	9.41	7.24	4.99	2.65	0.22
14.	Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri Perak	14.09	5.0	5.0	-	-
15.	Majlis Perbandaran Taiping	0.04	-	-	-	-
16.	Majlis Daerah Kerian	0.01	-	-	-	-
Jumlah		414.73	509.98	650.64	760.95	854.81

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

- b) Pada tahun 2009, Agensi Kerajaan Negeri sepatutnya membayar ansuran pinjaman Kerajaan Negeri berjumlah RM44.40 juta yang terdiri daripada bayaran anuiti tahun semasa sejumlah RM31.31 juta dan tunggakan tahun 2008 berjumlah RM13.09 juta. Kedudukan ansuran pinjaman Agensi yang sepatutnya dijelaskan kepada Kerajaan Negeri berbanding dengan bayaran sebenar yang telah dibuat pada tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.24**.

Jadual 4.24
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Pada Tahun 2009

Keputusan Tunggakan Bayaran Bank & Injuman Pada Tahun 2009						
Bil.	Agensi	Tunggakan Pada 1.1.2009	Anuiti 2009	Jumlah Patut Dijelaskan Tahun 2009	Jumlah Telah Dijelaskan Tahun 2009	Tunggakan Akhir Tahun 2009
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
Pihak Berkuasa Tempatan						
1.	Majlis Daerah Tanjong Malim	-	0.49	0.49	0.10	0.39
2.	Majlis Perbandaran Manjung	-	1.45	1.45	1.45	-
3.	Majlis Daerah Kinta Selatan	-	0.71	0.71	0.71	-
4.	Majlis Daerah Kinta Barat	-	0.52	0.52	0.52	-
5.	Majlis Daerah Perak Tengah	-	0.13	0.13	0.13	-
6.	Majlis Bandaraya Ipoh	-	0.10	0.10	0.10	-
Badan-badan Berkanun Negeri						
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak	6.42	2.89	9.31	-	9.31
2.	Yayasan Perak	6.67	0.25	6.92	0.87	6.05
3.	Lembaga Air Perak	-	22.23	22.23	22.23	-
4.	Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak	-	2.54	2.54	2.54	-
Jumlah		13.09	31.31	44.40	28.65	15.75

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

- c) **Jadual 4.24** di atas menunjukkan tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut pada tahun 2009 mencatatkan peningkatan sejumlah RM2.66 juta atau 20.3% berbanding tunggakan bayaran balik pada tahun 2008 iaitu sejumlah RM13.09 juta. Peningkatan ini adalah disebabkan Perbadanan Kemajuan Negeri Perak tidak membuat pembayaran balik pinjaman sejumlah RM9.31 juta. Bagaimanapun Yayasan Perak telah membayar sejumlah RM0.87 juta iaitu sebahagian daripada jumlah bayaran balik pinjaman yang sepatutnya.
- d) Analisis perbandingan tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 menunjukkan peningkatan pada tahun 2005 dan 2006. Bagaimanapun pada tahun 2007 menurun dan meningkat semula pada tahun 2008 hingga 2009. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman Agensi kepada Kerajaan Negeri bagi tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.25**.

Jadual 4.25
Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Pinjaman	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
Pihak Berkuasa Tempatan						
1.	Majlis Daerah Perak Tengah	1.55	-	-	-	-
2.	Majlis Daerah Tanjong Malim	-	-	-	-	0.39
Badan-badan Berkanun Negeri						
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak	19.34	3.05	3.05	6.42	9.31
2.	Yayasan Perak	7.21	6.23	6.47	6.67	6.05
Jumlah		28.10	9.28	9.52	13.09	15.75

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

4.8.2 Hutang Awam Kerajaan Negeri

Kerajaan Negeri dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi membiayai projek pembangunannya. Pada tahun 2009, baki hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan telah meningkat sejumlah RM57.26 juta atau 6.9% menjadi RM887.85 juta berbanding RM830.59 juta pada tahun 2008. Peningkatan ini disebabkan penerimaan pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM94.06 juta bagi Projek Bekalan Air. Kedudukan hutang Kerajaan Negeri pada tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.26**. Kedudukan baki hutang ini akan berkurangan dengan ketara sekiranya pihak PAAB mengambil alih hutang bekalan air menjelang tahun 2011.

Jadual 4.26
Kedudukan Hutang Awam Kerajaan Negeri Pada Tahun 2008 Berbanding 2009

Bil.	Pinjaman	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Rancangan Perumahan Awam	39.30	33.96	(5.34)	(13.6)
2.	Rancangan Pembangunan Perusahaan	6.22	5.18	(1.04)	(16.7)
3.	Rancangan Pembinaan Kedai dan Lain	28.94	26.94	(2.00)	(6.9)
4.	Projek Skim Pertapakan Kemudahan	1.71	1.61	(0.10)	(5.8)
5.	Projek Bekalan Air	754.42	820.16	65.74	8.7
Jumlah		830.59	887.85	57.26	6.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

- a) Analisis perbandingan baki hutang awam bagi tahun 2005 hingga tahun 2009 menunjukkan peningkatan pada setiap tahun. Kedudukan baki hutang awam bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.27**.

Jadual 4.27
Kedudukan Hutang Awam Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Perkara	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Rancangan Perumahan Awam	58.56	52.31	46.02	39.30	33.96
2.	Rancangan Pembangunan Perusahaan	9.08	8.17	7.22	6.22	5.18
3.	Rancangan Pembinaan Kedai Dan Lain	35.24	32.94	30.94	28.94	26.94
4.	Projek Skim Pertapakan Kemudahan	2.01	1.91	1.81	1.71	1.61
5.	Projek Bekalan Air	387.47	581.69	674.48	754.42	820.16
Jumlah		492.36	677.02	760.47	830.59	887.85

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak.

- b) Kerajaan Negeri Perak adalah satu-satunya negeri yang sentiasa membayar pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan mengikut jadual dan tidak mempunyai sebarang tunggakan bayaran balik pinjaman bagi tempoh tahun 2005 hingga 2009. Kerajaan Negeri berupaya untuk menjelaskan hutang awam termasuk faedah sejumlah RM38.62 juta terhadap 71 pinjaman mengikut jadual bayaran balik pinjaman.
- c) Analisis terhadap Penyata Hutang Awam berakhir 31 Disember 2009 menunjukkan bahawa Kerajaan Negeri Perak telah menyelesaikan empat pinjaman di bawah Rancangan Perumahan Awam berjumlah RM6.49 juta dan satu pinjaman di bawah Rancangan Pembangunan Perusahaan berjumlah RM4 juta.

4.8.3 Tunggakan Hasil

Peraturan mengenai tunggakan hasil dinyatakan dalam Arahan Perbendaharaan 89A, yang menghendaki setiap Pegawai Pengawal menghantar suatu penyata mengenai apa-apa hasil yang sepatutnya diterima pada 31 Disember kepada Akauntan Negeri dengan salinannya kepada Jabatan Audit Negara. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 juga menjelaskan dasar dan tatacara Akaun Belum Terima di mana tunggakan hasil adalah sebahagian daripadanya. Selain itu, Surat Arahan Bagi Penutupan Akaun Awam Negeri iaitu melalui Pekeliling Kewangan Negeri Perak Bil. 6 Tahun 2009 telah menetapkan kewajipan mengemukakan Penyata Tunggakan Hasil Tahun 2009. Tunggakan hasil negeri Perak telah menurun sejumlah RM32.11 juta atau 13.9% menjadi RM198.57 juta pada tahun 2009 berbanding RM230.68 juta pada tahun 2008. Antara sebab penurunan tunggakan hasil adalah kelulusan remisyen cukai tanah pada kadar pertanian dan pengecualian denda lewat berjumlah RM27.80 juta di Pejabat Tanah Manjung. Lima Jabatan yang mengalami penurunan tunggakan hasil yang ketara adalah seperti di **Jadual 4.28**.

Jadual 4.28
Penurunan Tunggakan Hasil Negeri Yang Ketara
Mengikut Jabatan Pada Tahun 2009

Bil.	Pejabat/Jabatan	Tahun		Penurunan	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Tanah Manjung	46.70	18.91	27.79	59.5
2.	Pejabat Tanah Ipoh	46.61	38.20	8.41	18.0
3.	Pejabat Tanah Hilir Perak	15.98	12.52	3.46	21.6
4.	Pejabat Tanah Kampar	9.43	7.00	2.43	25.8
5.	Pejabat Tanah Kampung Gajah	2.16	1.48	0.68	31.5
Jumlah		120.88	78.11	42.77	35.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak.

Kedudukan tunggakan hasil pada tahun 2009 berkurangan berbanding tahun 2008 adalah disebabkan kelulusan remisyen cukai tanah pada kadar pertanian dan pengecualian denda lewat berjumlah RM27.80 juta di Pejabat Tanah Manjung. Namun jumlah ini adalah masih tinggi berbanding tunggakan hasil pada tahun 2005 dan 2006. Butiran tersebut adalah seperti di **Jadual 4.29**.

Jadual 4.29
Kedudukan Tunggakan Hasil Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Perkara	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Cukai Tanah	136.74	161.18	169.25	196.05	165.55
2.	Ansuran Sewa Beli Rancangan Perumahan Awam	27.47	26.67	26.78	27.49	22.81
3.	Hasil-hasil Lain	20.83	5.78	6.13	7.14	10.21
Jumlah		185.04	193.63	202.16	230.68	198.57

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

Analisis perbandingan antara kutipan hasil sebenar pada tahun 2009 berbanding tunggakan hasil pada tahun 2009 adalah baik kerana kutipan hasil meningkat sejumlah RM3.45 juta, manakala tunggakan hasil mencatatkan penurunan sejumlah RM32.11 juta.

4.9 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.9.1 Secara keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Perak bagi tahun 2009 adalah memuaskan. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2009 berjumlah RM689.25 juta menurun sejumlah RM85.32 juta berbanding RM774.57 juta pada tahun 2008. Kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah mampu untuk menampung jumlah tanggungan semasa. Jumlah kutipan hasil pada tahun 2009 juga telah mencatatkan peningkatan sejumlah RM3.45 juta atau 0.5%. Manakala jumlah tunggakan hasil RM198.57 juta menurun sejumlah RM32.11 juta atau 13.9% berbanding tahun 2008 berjumlah RM230.68 juta. Bagaimanapun, pelaburan pada tahun 2009 mencatatkan penurunan sejumlah RM86.85 juta atau 12% kepada RM635.50 juta disebabkan Simpanan Tetap yang dicairkan untuk menampung defisit aliran tunai Kerajaan Negeri. Perbelanjaan mengurus dan Akaun Kena Bayar pada tahun 2009 mencatatkan peningkatan. Baki pinjaman boleh dituntut dan tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut daripada agensi negeri juga telah mencatatkan peningkatan.

4.9.2 Kerajaan Negeri perlu mempertingkatkan dan memperkukuhkan lagi prestasi kewangannya dengan mengekalkan perbelanjaan berhemat tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan pembangunan ekonomi negeri. Tindakan lebih berkesan hendaklah diambil untuk mengutip tunggakan hasil yang berjumlah RM198.57 juta. Tunggakan pinjaman daripada Perbadanan Kemajuan Negeri Perak, Yayasan Perak dan Majlis Daerah Tanjong Malim yang telah matang berjumlah RM15.74 juta juga hendaklah dituntut.

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RANCANGAN MALAYSIA KESEMBILAN (RMKe-9)

5.1 Pelaksanaan Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9) Negeri Perak untuk tempoh lima tahun bermula pada tahun 2006. Rancangan ini digubal bagi menjelaskan strategi, program dan projek yang akan diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Negeri Perak. Ia adalah signifikan ke arah menggerakkan Negeri Perak mencapai status negeri maju pada tahun 2015.

5.2 Bagi menjayakan RMKe-9, sejumlah siling peruntukan telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri berjumlah RM1.31 bilion. Peruntukan ini telah diagihkan kepada 10 Jabatan/Pejabat. Pada tahun 2009, jumlah peruntukan yang diluluskan adalah berjumlah RM175.84 juta. Tiga daripada 10 Jabatan/Pejabat yang menerima peruntukan tertinggi adalah Jabatan Kerja Raya bagi menjalankan projek jalan dan bangunan berjumlah RM60 juta atau 34.1%. Pejabat Kewangan Negeri menerima peruntukan berjumlah RM47.6 juta atau 27.1% bagi menjalankan projek pelbagai. Unit Perancang Ekonomi Negeri pula menerima peruntukan berjumlah RM27 juta atau 15.3% bagi menjalankan projek perkhidmatan masyarakat dan luar bandar.

5.2.1 Sebanyak 1,997 projek telah dirancang dalam RMKe-9 untuk dilaksanakan oleh 10 Jabatan/Pejabat. Semakan Audit menunjukkan terdapat tiga Jabatan/Pejabat menguruskan 20 dan lebih bilangan projek yang keseluruhan kos projek dianggarkan bernilai RM517.20 juta iaitu Jabatan Kerja Raya, Unit Perancang Ekonomi Negeri serta Kerajaan Tempatan Dan Perumahan Awam.

5.2.2 Secara keseluruhannya, kebanyakan Jabatan/Pejabat telah mencapai prestasi perbelanjaan yang baik. Tujuh Jabatan/Pejabat telah mencapai prestasi perbelanjaan melebihi 90% kecuali bagi tiga Jabatan/Pejabat lain. Prestasi perbelanjaan terendah ialah Jabatan Kehakiman Syariah yang membelanjakan RM3.95 juta atau 41.1% daripada peruntukan yang diluluskan berjumlah RM9.60 juta kerana dua projek iaitu pembinaan bangunan Mahkamah Rendah Seri Iskandar dan Mahkamah Rendah Taiping masih belum bermula. Sejumlah RM722.29 juta atau 87.6% telah dibelanjakan oleh 10 Jabatan/Pejabat setakat Disember 2009 daripada RM824.75 juta peruntukan yang diluluskan. Prestasi perbelanjaan pembangunan di bawah RMKe-9 adalah seperti di **Jadual 5.1**.

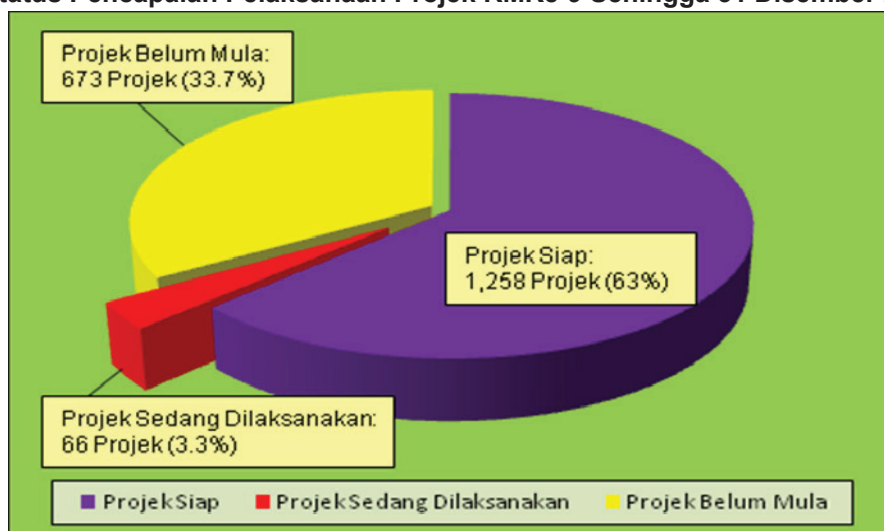
Jadual 5.1
Prestasi Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9
Sehingga 31 Disember 2009

Bil.	Jabatan/Pejabat	Peruntukan RMKe-9 Yang Diluluskan (RM Juta)	Peruntukan Yang Diluluskan Bagi Tahun 2006-2009 (RM Juta)	Perbelanjaan Sehingga 31.12.2009 (RM Juta)	Peratus Pencapaian (%)
1.	Jabatan Kerja Raya	317.20	245.31	243.52	76.8
2.	Unit Perancang Ekonomi Negeri (Perkhidmatan Masyarakat Dan Luar Bandar)	170.00	115.00	108.36	63.7
3.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	52.70	35.44	34.66	65.8
4.	Jabatan Pertanian	50.00	30.43	30.13	60.3
5.	Kerajaan Tempatan dan Perumahan Awam	30.00	21.29	13.40	44.7
6.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	35.00	23.55	23.48	67.1
7.	Jabatan Perhutanan	45.00	39.10	38.43	85.4
8.	Jabatan Agama Islam	125.00	20.45	19.34	15.5
9.	Jabatan Kehakiman Syariah	18.00	9.60	3.95	21.9
10.	Pejabat Kewangan Negeri (Pelbagai Projek)	467.10	284.58	207.02	44.3
Jumlah		1,310.00	824.75	722.29	55.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak

5.2.3 Sejumlah 1,324 atau 66.3% daripada 1,997 projek yang dirancang telah berjaya dilaksanakan. Daripada jumlah projek tersebut sebanyak 1,258 atau 63% projek telah disiapkan sepenuhnya, 66 atau 3.3% projek sedang dilaksanakan. Manakala 673 atau 33.7% projek masih belum dimulakan kerana terdapat projek tangguh, masih dalam perancangan dan ketiadaan peruntukan. Prestasi pelaksanaan projek sehingga akhir tahun 2009 adalah seperti di **Carta 5.1**.

Carta 5.1
Status Pencapaian Pelaksanaan Projek RMKe-9 Sehingga 31 Disember 2009

Sumber: Unit Perancang Ekonomi Negeri Perak

5.3 RUMUSAN

Prestasi perbelanjaan RMKe-9 belum dapat dinilai secara menyeluruh kerana tahun 2009 adalah tahun keempat RMKe-9. Bagaimanapun sehingga tahun 2009, sebanyak 1,324 projek atau 66.3% daripada 1,997 projek yang diluluskan telah dilaksanakan manakala projek lain sama ada ditangguhkan atau masih di peringkat perancangan. Sehingga 31 Disember 2009 sejumlah RM722.29 juta atau 87.6% telah dibelanjakan berbanding peruntukan RMKe-9 yang diluluskan berjumlah RM824.75 juta bagi tempoh 2006 hingga 2009.

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN

JABATAN/AGENSI NEGERI

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

6. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI (AI)

6.1 Seksyen 15(A) Akta Acara Kewangan, 1957 dan Arahan Perbendaharaan telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di sesebuah Kementerian/Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperoleh, diguna dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2 Selaras dengan perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

6.3 Bagi memenuhi kehendak undang-undang yang tersebut di atas, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri untuk menentukan tahap pematuhan terhadap undang-undang dan peraturan yang berkaitan. Berdasarkan kepada pengauditan tersebut, didapati bahawa masih ada Jabatan/Agensi Negeri yang tidak serius dalam meningkatkan pencapaian pengurusan kewangan walaupun telah diberi teguran oleh Jabatan Audit Negara berulang kali. Ini dapat digambarkan daripada kelemahan-kelemahan yang dibangkitkan setiap tahun yang mana ia adalah berkisar kepada isu-isu yang sama.

6.4 Sebagai satu usaha untuk meningkatkan tahap motivasi Jabatan/Agensi Negeri agar lebih gigih memperbaiki, mempertingkat dan memperkasakan pencapaian pengurusan kewangan masing-masing pada masa akan datang, Jabatan Audit Negara telah memutuskan untuk **melaksanakan sistem penarafan berdasarkan Indeks Akauntabiliti (AI)** mulai tahun 2007. Jabatan/Agensi Negeri yang diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras/*role model* kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain.

6.5 Melalui pelaksanaan sistem penarafan ini, setiap pematuhan terhadap peraturan kewangan bagi enam aspek kawalan utama diberikan markah. Aspek tersebut ialah kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan Akaun Amanah/Kumpulan Wang Amanah serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Agensi Negeri kawalan tambahan iaitu terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut dinilai. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap pencapaian pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 6.1**.

Jadual 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 - 89	Baik	
50 - 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

6.6 OBJEKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menentukan sama ada:

- Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.
- Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap kutipan hasil, perbelanjaan serta pengurusan akaun amanah, aset dan inventori, pelaburan serta pinjaman.
- Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.
- Rekod-rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

6.7 SKOP DAN KAEDAH PENGAUDITAN

6.7.1 Pada tahun 2009, pengauditan telah dijalankan di 37 Jabatan/Pejabat/Agensi Negeri dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak.

6.7.2 Pengauditan telah dijalankan dengan memberi tumpuan terhadap enam aspek kawalan utama iaitu kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan akaun amanah/kumpulan wang amanah serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Agensi Negeri, kawalan tambahan iaitu terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut diaudit.

6.7.3 Bagi menilai tahap kawalan yang telah diwujudkan bagi setiap aspek kawalan utama yang tersebut di atas, pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan bagi tahun 2009 di Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2008 dan 2009 bagi menentukan kedudukan pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri secara menyeluruh.

6.8 JENIS KAWALAN

Pelaksanaan sistem penarafan bagi Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri, Pejabat Kewangan Negeri, Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak, 18 Jabatan Negeri, lima Agensi Negeri, dan 11 Pihak Berkuasa Tempatan adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap pencapaian pengurusan kewangan mengikut sembilan jenis kawalan yang mana berkaitan seperti berikut:

6.8.1 Kawalan Pengurusan Organisasi

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek utama kawalan pengurusan iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan jawatankuasa yang diwujudkan dan Unit Audit Dalam serta pengurusan sumber manusia seperti berikut:

a) Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan suatu struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan pematuhan terhadap peraturan seperti berikut atau peraturan yang telah ditetapkan oleh Agensi Negeri.

- i) Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini sepertimana yang ditetapkan di dalam Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991.
- ii) Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had-had kuasa dan tugas-tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab juga perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2) Akta Acara Kewangan 1957, Arahan Perbendaharaan (AP) 11, AP 69 dan AP 101 adalah berkaitan.
- iii) Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan Senarai Tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubungan kait antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan.
- iv) Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Selaras dengan pekeling tersebut, perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi membangunkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

b) Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- ii) Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan memiliki

kesemua 14 ciri-ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.

- iii) Pemeriksaan mengejut (sepertimana yang ditetapkan di bawah Arahan Perbendaharaan 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam enam bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna untuk menyimpan wang, setem atau barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.
- iv) Garis Panduan Pengurusan Kewangan Dan Akaun dan Dokumen Kualiti yang disediakan oleh Agensi Negeri adalah lengkap dan kemas kini.

c) Jawatankuasa Yang Diwujudkan Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui surat pekeliling, arahan, garis panduan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi memastikan jawatankuasa-jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan juga telah mengeluarkan Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

i) Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap pusat tanggungjawab supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun agensi-agensi Kerajaan. Seperti mana yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 10 Tahun 2008 dan Pekeliling Kewangan Negeri Perak Bil. 2 Tahun 2009, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa dilantik; bermesyuarat setiap tiga bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

ii) Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 yang juga diguna pakai oleh Kerajaan Negeri menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri untuk membantu Ketua Jabatan memantapkan pencapaian pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD adalah bertanggungjawab menyediakan Rancangan Tahunan Audit Dalam, mengemukakan Rancangan Tahunan Audit Dalam kepada pengurusan atasan/Lembaga Pengarah, melaksanakan kerja pengauditan mengikut perancangan dan laporan dibentangkan di peringkat Jawatankuasa Audit. Manakala

tanggungjawab Ketua Jabatan/Agensi adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap pemerhatian/Laporan Audit Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

iii) Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan

Selaras dengan Arahan YAB Perdana Menteri No. 1 Tahun 1998 dan Siri 2 No. 1 Tahun 2000, Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan (JKP) hendaklah ditubuhkan di peringkat Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri bagi tujuan mewujudkan pentadbiran Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri dan perkhidmatan awam yang cekap, berdisiplin serta berintegriti. Antara lainnya, Ketua Jabatan hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempengerusikan mesyuarat berkenaan; bermesyuarat setiap tiga bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan; menyediakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap untuk dikemukakan kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

d) Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberi kepada mereka yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga dikehendaki memberi pengiktirafan kepada kakitangannya yang cemerlang dan sebaliknya mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap mereka yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

6.8.2 Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Kementerian/Jabatan telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah/tambah peruntukan, pemantauan kemajuan/prestasi bajet dan pelaporan mengenainya seperti berikut:

a) Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet oleh setiap Jabatan/Agensi Negeri dikeluarkan melalui Pekeliling Kewangan Negeri Perak Bil. 4 Tahun 2009 (Garis Panduan Bagi Penyediaan Cadangan Bajet Tahun 2010-2011). Selain itu, Arahan Perbendaharaan 29 hingga 52 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan; ketepatan anggaran yang disediakan; prosedur kelulusan bajet di peringkat Jabatan Negeri serta pematuhan tempoh yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Pegawai Kewangan Negeri.

b) Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Kewangan Negeri Perak Bil. 1 Tahun 2008 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

c) Kelulusan Pindah/Tambahan Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah/tambah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat dalam tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Perbendaharaan Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi dan mengemas kini akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diuruskan dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

d) Pemantauan Kemajuan/Prestasi Bajet

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemas kini dalam Sistem Pemantauan Projek II/kaedah lain yang diterima pakai; impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam masa lima tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

e) Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri/Bendahari Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya kepada Pegawai Kewangan Negeri/Bendahari Negeri/Akauntan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

6.8.3 Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna, semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan kutipan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

a) Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap borang-borang hasil seperti buku resit adalah penting untuk memastikan ia tidak disalahgunakan.

b) Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agensi Negeri perlu memastikan pegawainya yang dipertanggungjawabkan dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek kawalan dalaman yang ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan atau peraturan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/kelulusan menerima wang, ciri-ciri keselamatan semasa menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

c) Kemasukan Kutipan Ke Bank

Arahan Perbendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang kutipan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank; kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya; semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

d) Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Perbendaharaan Negeri; ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai yang diselenggarakan oleh Jabatan Negeri. Bagi Agensi Negeri yang mempunyai Garis Panduan Pengurusan Kewangan Dan Akaun atau Dokumen Kualiti, semakan Audit juga telah dijalankan terhadap pematuhan terhadap peraturan kawalan perakaunan terimaan/hasil yang telah ditetapkan.

e) Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi menyelenggara dan melaporkan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 dan beberapa Arahan Perbendaharaan. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan ABT adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata Akaun

Belum Terima yang lengkap dan kemas kini; penyerahan Penyata Akaun Belum Terima kepada Perbendaharaan Negeri dan Jabatan Audit Negeri dalam tempoh ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

6.8.4 Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakunkan dengan tepat, semakan Audit telah dijalankan terhadap tiga aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

a) Perakaunan

Semakan Audit telah dibuat untuk menentukan sejauh mana Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Jabatan/Agensi Negeri mengikut peraturan yang ditetapkan di dalam Pekeliling dan Arahan Perbendaharaan yang berkaitan atau peraturan kewangan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri.

b) Pengurusan Perolehan

Setiap tahun, Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan sejauh mana pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit telah dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

c) Pengurusan Bayaran

Semakan Audit telah dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran; kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas; penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan Daftar Bil; bayaran pukal serta panjar wang runcit.

6.8.5 Pengurusan Akaun Amanah/Kumpulan Wang Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap akaun amanah/kumpulan wang amanah adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap perkara seperti berikut:

a) Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah

Tatacara pengurusan akaun amanah ditetapkan melalui Surat Pekeling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan penyerahan Penyata Tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyata penyesuaian akaun/transaksi akaun.

b) Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut atau peraturan yang telah ditetapkan oleh Agensi Negeri berkaitan:

- i) Pinjaman kenderaan hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 dan 8 Tahun 1993.
- ii) Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992.
- iii) Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993.
- iv) Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

c) Pengurusan Akaun Deposit

Tatacara dan pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui Arahan Perbendaharaan 156 hingga 163. Manakala Agensi Negeri yang mempunyai peraturan kewangan dan perakaunan sendiri, pengurusan akaun deposit perlu mematuhi peraturan yang telah ditetapkan.

6.8.6 Pengurusan Aset Dan Stor

Aset dan inventori yang diperoleh untuk kegunaan pejabat perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan dari berlakunya pembaziran dan penyalahgunaannya. Sehubungan ini, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor atau peraturan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri berhubung dengan perkara-perkara seperti berikut:

a) Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit tersebut juga diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelaraskan penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal juga hendaklah melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap pusat tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

b) Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima

hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diperoleh. Antara lainnya, tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum pengesahan penerimaannya. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, sesalinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai ini. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disahkan dan direkodkan dalam Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disediakan, disahkan dan dihantar dengan serta merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraannya.

c) Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh dua minggu dari tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut juga perlu dilabelkan dengan tanda Hak Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

d) Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan-peraturan seperti berikut yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi:

- i) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkecuali, pengeluaran/penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset juga perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab.
- ii) Pekeliling tersebut juga menghendaki sekurang-kurangnya dua Pegawai Pemeriksa/Lembaga Verifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya satu kali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Perbendaharaan Negeri di mana berkenaan.
- iii) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan yang bertanggungjawab meluluskan kegunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api.
- iv) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996 pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan.
- v) Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden

Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan.

- vi) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999 menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

e) Penyelenggaraan Aset

Bagi memastikan aset diselenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Senarai aset yang memerlukan penyelenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini; jadual penyelenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang; penyelenggaraan direkod dengan betul dan lengkap; program penyelenggaraan dinilai dan penyelenggaraan aset oleh pihak swasta diselia dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan.
- ii) Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu diselenggarakan secara berjadual manakala kos penyelenggaraan dan pembaikan perlu direkod dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan dengan selamat.

f) Pelupusan

Bagi memastikan pelupusan aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Lembaga Pemeriksa dilantik untuk tempoh tidak melebihi dua tahun. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh satu bulan dari tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan di tandatangan. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai.
- ii) Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrik dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala perakuan pelupusan aset itu disahkan oleh dua pegawai yang mempunyai tiga tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan.
- iii) Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan ia dilaksanakan dalam tempoh tiga bulan dari tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disediakan dan dikemukakan kepada pihak yang meluluskannya. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

g) Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyediakan Laporan Awal dan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh dua hari bekerja. Sesalinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara.
- ii) Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh dua minggu dari tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh dua bulan dari tarikh lantikan jawatankuasa tersebut walaupun Laporan Hasil Penyiasatan Polis belum diperoleh. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal. Laporan ini perlu dikemukakan dalam tempoh empat bulan dari tarikh Laporan Awal dihantar.

6.8.7 Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana bagi satu tempoh untuk memperoleh kadar pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terbabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Antara elemen kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi Negeri. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

6.8.8 Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dimohon. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam, penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman.

6.8.9 Penyata Kewangan

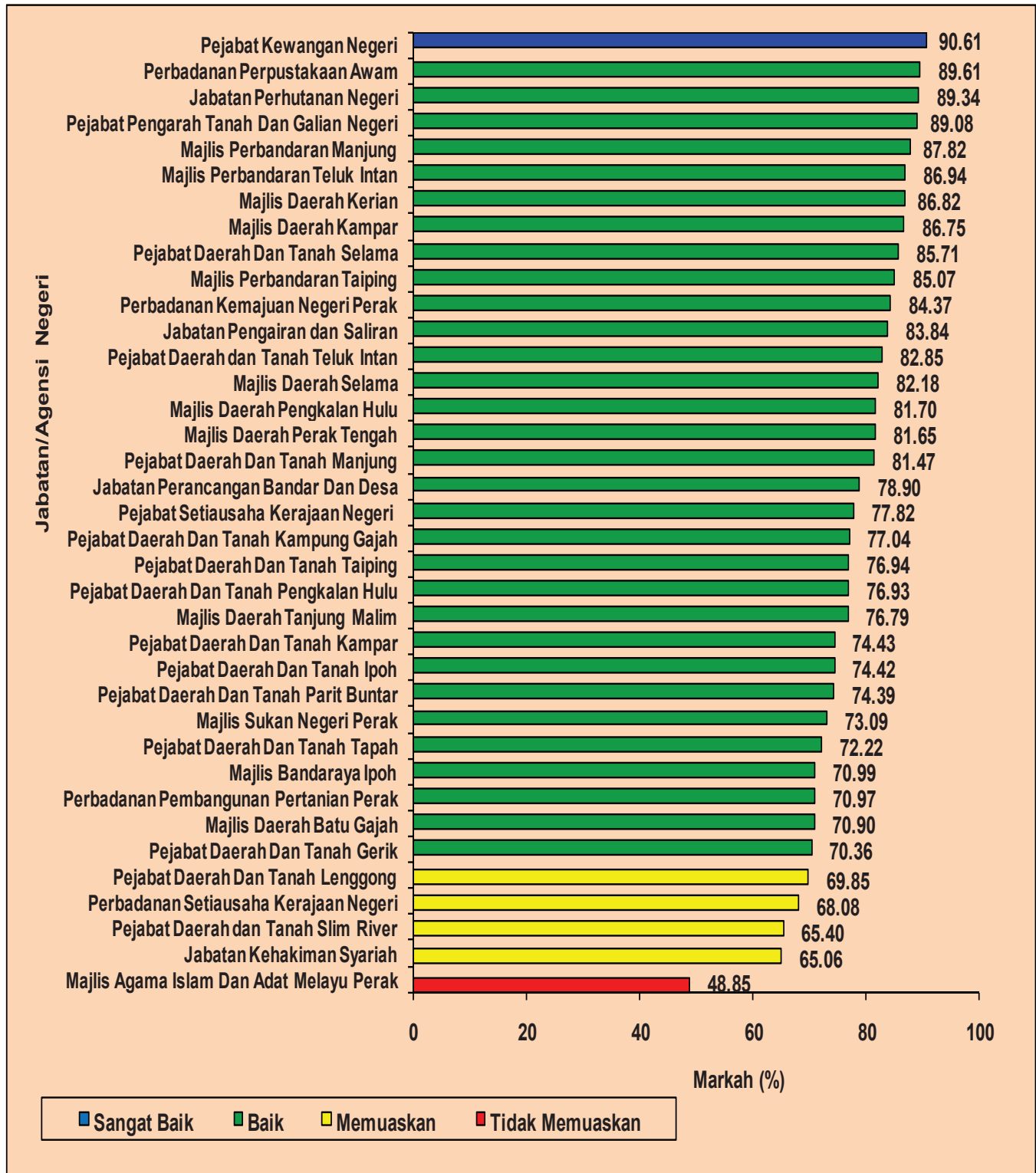
Kerajaan Negeri Perak telah mengarahkan supaya Penyata Kewangan Tahunan Agensi Negeri dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak disediakan dan dikemukakan kepada Ketua Audit Negara pada atau sebelum 30 April mulai setiap tahun. Ini membolehkan penyata kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Pekeliling ini bertujuan untuk meningkatkan akauntabiliti dan tadbir

urus yang baik di semua Agensi Negeri. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *stakeholders* menilai prestasi Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

6.9 TAHAP PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

Hasil daripada pengauditan yang telah dijalankan mendapati pencapaian pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Kerajaan Negeri pada tahun 2009 adalah bertambah baik. Pejabat Kewangan Negeri berjaya mengekalkan pencapaian tahap sangat baik dengan diberi penarafan empat bintang pada tahun 2008 dan 2009 berturut-turut. Tahap pencapaian pengurusan kewangan bagi 31 Jabatan dan Agensi Negeri adalah pada tahap baik dengan diberi penarafan tiga bintang. Manakala Pejabat Daerah Dan Tanah Lenggong, Pejabat Daerah Dan Tanah Slim River, Jabatan Kehakiman Syariah dan Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri mencapai tahap memuaskan dengan diberi penarafan dua bintang. Tahap pengurusan kewangan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak pula adalah tidak memuaskan dan diberi penarafan satu bintang. Tahap pencapaian pengurusan kewangan keseluruhan Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit adalah seperti di **Carta 6.1**.

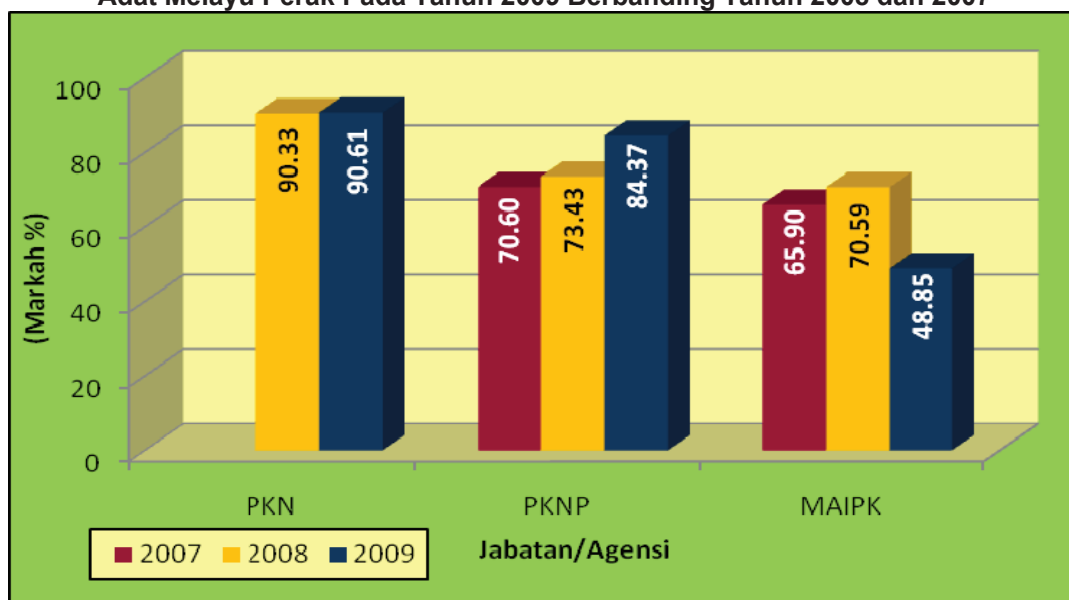
Carta 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Jabatan/Agensi Negeri Pada Tahun 2009

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

Semakan Audit terhadap pencapaian pengurusan kewangan bagi Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit setiap tahun mendapati, Pejabat Kewangan Negeri telah mendapat tahap sangat baik pada tahun 2009 dan 2008. Tahap pencapaian pengurusan kewangan Pejabat Kewangan Negeri dan Perbadanan Kemajuan Negeri Perak (PKNP) telah menunjukkan peningkatan berbanding pencapaian pada tahun 2008. Manakala Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak telah menunjukkan penurunan dalam prestasi penarafan pengurusan kewangan. Kedudukan tahap pencapaian indeks akauntabiliti bagi Pejabat Kewangan Negeri, Perbadanan Kemajuan Negeri Perak dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Negeri Perak pada tahun 2009, 2008 dan 2007 adalah seperti di **Carta 6.2**.

Carta 6.2
Perbandingan Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti Pejabat Kewangan Negeri, Perbadanan Kemajuan Negeri Perak Dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak Pada Tahun 2009 Berbanding Tahun 2008 dan 2007

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

6.10 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara umumnya, pencapaian pengurusan kewangan di 37 Jabatan dan agensi negeri serta Pihak Berkuasa Tempatan yang diaudit adalah baik. Bagaimanapun, pencapaiannya masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan/Ketua Agensi bukan sahaja mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan-kelemahan yang telah dibangkitkan dan mengambil tindakan *preventive* bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Bagi memantapkan lagi pencapaian pengurusan kewangan, pertimbangan perlu diberi kepada perkara-perkara berikut:

- a) Jawatankuasa Audit diwujudkan dan dipertanggungjawabkan untuk memastikan kelemahan yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara dapat diambil tindakan supaya tidak berulang.
- b) Pegawai Pengawal hendaklah memastikan jawatankuasa yang diwujudkan mematuhi Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan yang dikeluarkan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran

Awam Bil. 2 Tahun 1991.

- c) Pegawai Pengawal perlu memastikan Unit Audit Dalam berfungsi dengan lebih cekap dan berkesan.
- d) Mengemas kini surat penurunan kuasa, manual prosedur kerja dan fail meja.
- e) Pematuhan terhadap peraturan kewangan mengenai pengurusan aset hendaklah dilaksanakan dan diambil perhatian yang lebih serius.

7. PEMERIKSAAN AUDIT MENGEJUT

7.1 PENDAHULUAN

Arahan Perbendaharaan menetapkan Ketua Jabatan hendaklah memastikan pegawai yang dipertanggungjawabkan telah menyimpan wang awam, setem atau barangan berharga yang lain. Ketua Jabatan juga hendaklah memastikan rekod mengenainya diselenggara dengan lengkap, kemas kini, dan diperiksa oleh pegawai kanan secara berkala. Bagi menentukan sejauh mana peraturan ini dipatuhi, Jabatan Audit Negara telah menjalankan pemeriksaan mengejut di enam Jabatan Negeri dan sebuah Pejabat Daerah Majlis Agama Islam dan Adat Melayu Perak iaitu seperti berikut:

- i) Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Hulu Perak
- ii) Pejabat Daerah Dan Tanah Kerian
- iii) Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Kangsar
- iv) Pejabat Hutan Daerah Perak Selatan, Tapah
- v) Pejabat Agama Islam Daerah Slim River
- vi) Pejabat Agama Islam Daerah Teluk Intan
- vii) Pejabat Agama Islam Daerah Manjung

7.2 PENEMUAN AUDIT

Hasil daripada pemeriksaan Audit mengejut yang dijalankan mendapati kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:

7.2.1 Terimaan lewat dicatatkan ke dalam Buku Tunai (lima pejabat yang terlibat iaitu Pejabat Daerah dan Tanah Kerian, Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Kangsar, Pejabat Hutan Daerah Perak Selatan, Tapah, Pejabat Agama Islam Daerah Slim River dan Pejabat Agama Islam Daerah Teluk Intan)

7.2.2 Buku Tunai tidak dikemas kini dan tidak disemak oleh pegawai penyelia dengan menurunkan tandatangan ringkas. (Berlaku di dua Pejabat Agama iaitu di Daerah Slim River dan Teluk Intan)

7.2.3 Pungutan lewat dibankkan dalam tempoh 23 hingga 44 hari. (Berlaku di tiga pejabat iaitu Pejabat Hutan Daerah Perak Selatan, Tapah, Pejabat Agama Islam Daerah Slim River dan Pejabat Agama Islam Daerah Teluk Intan)

7.2.4 Daftar setem tidak diselenggara dengan baik di empat pejabat daerah iaitu Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Kangsar, Pejabat Hutan Daerah Perak Selatan, Tapah, Pejabat Agama Islam Daerah Teluk Intan dan Majlis Agama Islam Daerah Manjung seperti berikut:

- a) Daftar setem ada diselenggara tetapi tidak lengkap di mana ruang terhadap jumlah setem dibeli dan tandatangan pemohon tidak disediakan;
- b) Penyesuaian setem hanya dilakukan apabila terdapat penggunaan setem;
- c) Tiada pemantauan dilakukan oleh pegawai penyelia terhadap penggunaan setem; dan
- d) Setem tidak disimpan di tempat yang selamat dan berkunci sebaliknya hanya disimpan di bawah meja pegawai.

7.2.5 Penurunan kuasa tidak diberikan kepada pegawai yang bertanggungjawab terhadap pengendalian peti besi. (Berlaku di tiga pejabat iaitu Pejabat Agama Islam Daerah Slim River, Pejabat Agama Islam Teluk Intan dan Pejabat Agama Islam Daerah Manjung).

7.2.6 Pemeriksaan Mengejut tidak dijalankan di lima pejabat daerah iaitu Pejabat Veterinar Daerah Hulu Perak, Pejabat Daerah dan Tanah Kerian, Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Kangsar, Pejabat Hutan Daerah Perak Selatan Tapah dan Majlis Agama Islam Daerah Manjung selaras dengan Arahan Perbendaharaan 309.

7.3 Ketua Jabatan/Pejabat yang berkenaan telah dimaklumkan tentang perkara yang diperhatikan dan mereka telah diminta untuk mengambil tindakan pembetulan dengan sewajarnya.

BAHAGIAN V

PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

8. PENDAHULUAN

Selain daripada mengaudit Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pengauditan juga dijalankan terhadap penyata kewangan agensi Kerajaan Negeri. Di Negeri Perak, terdapat 31 agensi Kerajaan Negeri yang terdiri daripada 15 Badan Berkanun Negeri, satu Majlis Agama Islam dan 15 Pihak Berkuasa Tempatan.

8.1 PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

Selaras dengan Seksyen 5(c) Akta Audit 1957, Jabatan Audit Negara menjalankan pengauditan terhadap penyata kewangan agensi Kerajaan Negeri yang bertujuan untuk memastikan segala akaun serta rekod kewangan diselenggara dengan teratur dan kemas kini. Sehingga akhir tahun 2009, Ketua Audit Negara bertanggungjawab melaksanakan pengauditan terhadap 15 Badan Berkanun Negeri, satu Majlis Agama Islam dan 15 Pihak Berkuasa Tempatan. Daripada jumlah tersebut, penyata kewangan bagi tiga Badan Berkanun Negeri dan satu Majlis Agama Islam diaudit terus oleh Jabatan Audit Negara. Firma Audit Swasta telah dilantik untuk menjalankan pengauditan terhadap 12 Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan 15 Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan. Pelantikan Firma Audit Swasta ini adalah selaras dengan peruntukan di bawah Seksyen 7(3), Akta Audit 1957 yang memberi kuasa kepada Ketua Audit Negara melantik pihak yang berkebolehan untuk menjalankan pengauditan bagi pihak beliau. Kerja pengauditan yang dilaksanakan oleh Firma Audit Swasta sentiasa dipantau oleh Jabatan Audit Negara melalui penyediaan Memorandum Perancangan Audit, lawatan dan perbincangan antara pihak Firma Audit Swasta dengan pegawai Jabatan Audit Negara serta penyediaan Borang Semakan yang perlu disertakan bersama Laporan Akhir yang dihantar kepada Jabatan Audit Negara.

8.2 KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

8.2.1 Penyerahan Penyata Kewangan bagi 15 Badan Berkanun Negeri adalah tertakluk di bawah Enakmen yang ditetapkan dan bagi Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak pula, termaktub di bawah Enakmen Pentadbiran Agama Islam Perak 2004. Sehingga 31 Mei 2010, lima buah Badan Berkanun Negeri iaitu Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perak, Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri Perak, Kolej Islam Darul Ridzuan, Tabung Kumpulan Wang Kebajikan Dan Pelajaran Yayasan Perak dan Lembaga Kemajuan Penanam Padi Negeri Perak telah mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 dan 15 agensi termasuk Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak telah mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008. Sehingga kini, Yayasan Perak masih belum mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir

31 Disember 2008. Kedudukan penyerahan Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri sehingga 31 Mei 2010 adalah seperti di **Jadual 8.1**.

Jadual 8.1
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri
Dan Majlis Agama Islam Sehingga 31 Mei 2010

Bil.	Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam	Tahun		
		Telah Disahkan	Sedang Audit	Belum Serah
Badan Berkanun Negeri				
1.	Kumpulan Wang Biasiswa Pengajian Tinggi Anak Melayu Perak	2008		2009
2.	Kumpulan Wang Biasiswa Rakyat (Bukan Melayu) Negeri Perak	2008		2009
3.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perak	2008 & 2009	2009	
4.	Lembaga Air Perak	2008		2009
5.	Lembaga Kemajuan Penanam Padi Negeri Perak	2008	2009	
6.	Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri Perak	2008	2009	
7.	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak	2008		2009
8.	Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak	2008		2009
9.	Amanah Agama Khairat Sultan Idris Kuala Kangsar	2008		2009
10.	Kolej Islam Darul Ridzuan	2008	2009	
11.	Yayasan Perak			2008 & 2009
12.	Majlis Sukan Negeri Perak	2008		2009
13.	Tabung Kumpulan Wang Kebajikan Dan Pelajaran Yayasan Perak	2008	2009	
14.	Perbadanan Taman Negeri	2008		2009
15.	Lembaga Muzium Negeri Perak	2008		2009
Majlis Agama Islam				
1.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak	2008		2009

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.2.2 Penyerahan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan tertakluk di bawah Seksyen 60(1), Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171). Penyata Kewangan bagi 15 Pihak Berkuasa Tempatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 telah diterima dan selesai diaudit pada 31 Disember 2009. Kemajuan ini adalah hasil usaha Bahagian Kerajaan Tempatan, Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri yang menyelaras dan memantau secara berterusan Pihak Berkuasa Tempatan untuk memastikan penyerahan Penyata Kewangan mengikut tempoh yang ditetapkan. Sehingga 31 Mei 2010, sebanyak 13 Pihak Berkuasa Tempatan telah mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009. Kedudukan terperinci mengenai penyerahan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan sehingga 31 Mei 2010 adalah seperti di **Jadual 8.2**.

Jadual 8.2
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan
Pihak Berkuasa Tempatan Sehingga 31 Mei 2010

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun		
		Telah Disahkan	Sedang Audit	Belum Serah
1.	Majlis Perbandaran Taiping	2008	2009	
2.	Majlis Perbandaran Manjung	2008	2009	
3.	Majlis Perbandaran K. Kangsar	2008	2009	
4.	Majlis Perbandaran Teluk Intan	2008	2009	
5.	Majlis Daerah Gerik	2008	2009	
6.	Majlis Daerah Pengkalan Hulu	2008 & 2009		
7.	Majlis Bandaraya Ipoh	2008		2009
8.	Majlis Daerah Kerian	2008	2009	
9.	Majlis Daerah Selama	2008	2009	
10.	Majlis Daerah Perak Tengah	2008	2009	
11.	Majlis Daerah Lenggong	2008	2009	
12.	Majlis Daerah Tapah	2008	2009	
13.	Majlis Daerah Tanjong Malim	2008	2009	
14.	Majlis Daerah Kampar	2008	2009	
15.	Majlis Daerah Batu Gajah	2008		2009

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.2.3 Bagi memastikan penyata kewangan dapat disediakan dan dikemukakan kepada Ketua Audit Negara mengikut tempoh yang ditetapkan oleh undang-undang, Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah disyorkan mengambil tindakan berikut:

- a) Badan Berkanun Negeri mengambil tindakan sewajarnya untuk memastikan syarikat subsidiari dan bersekutunya mengemukakan akaun dengan lebih awal untuk membolehkan penyatuan akaun dapat dibuat sebelum 30 April tahun berikutnya, memastikan rekod kewangan sentiasa diselenggarakan dengan kemas kini dan teratur;
- b) Penyeliaan yang rapi dibuat terhadap penjawat awam yang mengendalikan urusan akaun;
- c) Pemantauan hendaklah dilakukan dengan membincangkan isu pengurusan kewangan dan akaun sebagai salah satu perkara tetap dalam agenda mesyuarat;
- d) Memberikan latihan berkaitan pengurusan kewangan/ akaun yang berterusan kepada penjawat awam yang terlibat dengan urusan kewangan dan akaun; dan
- e) Menggunakan khidmat akauntan swasta jika perlu untuk menyediakan penyata kewangan.

8.3 PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

8.3.1 Sehingga 31 Mei 2010, sebanyak 30 penyata kewangan bagi tahun berakhir 2008 telah diaudit dan dikeluarkan Sijil. Sebanyak 21 penyata kewangan telah diberi Sijil Audit Tanpa Teguran, lapan lagi telah memperoleh Sijil Audit Berteguran manakala satu Sijil

Bertentangan (*Adverse*) telah dikeluarkan bagi Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak. Sijil Audit Berteguran dan Bertentangan dikeluarkan kepada Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan Majlis Agama Islam kerana tidak mematuhi piawaian perakaunan dan peraturan kewangan serta penyelenggaraan rekod perakaunan yang tidak memuaskan. Agensi yang menerima Sijil Berteguran dan Bertentangan adalah seperti di **Jadual 8.3**.

Jadual 8.3
Badan Berkanun Negeri Dan Pihak Berkuasa Tempatan
Yang Menerima Sijil Berteguran Dan Bertentangan

Bil.	Agensi	Tahun Akaun	Jenis Sijil
Badan Berkanun Negeri			
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak	2008	Berteguran
2.	Majlis Sukan Negeri Perak	2008	Berteguran
4.	Kolej Islam Darul Ridzuan	2008	Berteguran
5.	Lembaga Muzium Negeri Perak	2008	Berteguran
6.	Perbadanan Taman Negeri Perak	2008	Berteguran
Majlis Agama Islam			
1.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak	2008	Bertentangan
Pihak Berkuasa Tempatan			
1.	Majlis Daerah Tanjong Malim	2008	Berteguran
2.	Majlis Daerah Perak Tengah	2008	Berteguran

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.3.2 Penyata Kewangan disahkan dengan Sijil Berteguran apabila ada isu yang dibangkitkan menjejaskan pengesahan Audit terhadap angka di penyata kewangan sama ada dari aspek pematuhan kepada piawaian perakaunan, pematuhan undang-undang dan peraturan kewangan serta kelemahan penyelenggaraan rekod kewangan dan perakaunan. Manakala Penyata Kewangan dengan Sijil Bertentangan (*Adverse*) dikeluarkan apabila ada isu yang menyebabkan penyata kewangan tidak menunjukkan kedudukan yang benar dan saksama atau tidak mematuhi prinsip perakaunan yang diterima umum. Kesan perbezaan pendapat adalah material dan menyeluruh terhadap penyata kewangan dan pendapat berteguran tidak memadai untuk mendedahkan kekeliruan atau ketidaksempurnaan penyata kewangan. Secara keseluruhannya, Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan peningkatan terhadap pematuhan undang-undang dan peraturan yang berkuat kuasa.

8.4 PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan supaya Laporan Audit mengenai penyata kewangan yang telah disahkan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Penyata Kewangan bagi sembilan daripada 16 Badan Berkanun Negeri dan kesemua 15 Pihak Berkuasa Tempatan perlu dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Sehingga 31 Mei 2010, 11 Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan 15 Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan masih belum dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Semua 15 Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan tahun 2006 dan 2007 telah dibentangkan semasa sidang Dewan Undangan Negeri pada 31 Mac 2010. Butiran

terperinci berkaitan Penyata Kewangan Agensi yang belum dibentangkan di Dewan Undangan Negeri adalah seperti di **Jadual 8.4** dan **Jadual 8.5**.

Jadual 8.4
Kedudukan Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri Yang Belum Dibentangkan Di Dewan Undangan Negeri Sehingga 31 Mei 2010

Bil.	Badan Berkanun Negeri	Tahun Penyata Kewangan Belum Dibentangkan	Bil. Penyata
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak	2008	1
2.	Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak	2006 dan 2008	2
3.	Lembaga Kemajuan Penanam-penanam Padi Perak	2001, 2002 dan 2008	3
4.	Lembaga Muzium Negeri Perak	2008	1
5.	Kolej Islam Darul Ridzuan	2008	1
6.	Lembaga Air Perak	2008	1
7.	Perbadanan Taman Negeri Perak	2007 dan 2008	2
Jumlah			11

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

Jadual 8.5
Kedudukan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan Yang Belum Dibentangkan Di Dewan Undangan Negeri Sehingga 31 Mei 2010

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun Penyata Kewangan Belum Dibentangkan	Bil. Penyata
1.	Majlis Bandaraya Ipoh	2008	1
2.	Majlis Perbandaran Taiping	2008	1
3.	Majlis Perbandaran Manjung	2008	1
4.	Majlis Perbandaran K. Kangsar	2008	1
5.	Majlis Perbandaran Teluk Intan	2008	1
6.	Majlis Daerah Kerian	2008	1
7.	Majlis Daerah Selama	2008	1
8.	Majlis Daerah Gerik	2008	1
9.	Majlis Daerah Perak Tengah	2008	1
10.	Majlis Daerah Lenggong	2008	1
11.	Majlis Daerah Tapah	2008	1
12.	Majlis Daerah Tanjong Malim	2008	1
13.	Majlis Daerah Kampar	2008	1
14.	Majlis Daerah Pengkalan Hulu	2008	1
15.	Majlis Daerah Batu Gajah	2008	1
Jumlah			15

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.5 PRESTASI KEWANGAN

8.5.1 Analisis Kedudukan Kewangan

Analisis Audit terhadap Kedudukan Kewangan Badan Berkanun Negeri mendapati 14 Agensi termasuk Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak memperoleh *surplus* dan dua agensi mencatatkan *defisit* pada tahun kewangan berakhir 31 Disember 2008. Pendapatan bersih bagi 15 Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak adalah

sejumlah RM87.86 juta dan harta semasa bersih menunjukkan baki bersih antara RM0.01 juta hingga RM272.16 juta. Kedudukan terperinci mengenai prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam yang terlibat adalah seperti di **Jadual 8.6**.

Jadual 8.6
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

Bil.	Nama Badan Berkanun Negeri/ Majlis Agama Islam	Penyata Pendapatan Berakhir 31 Disember 2008			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2008		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Harta Semasa (RM Juta)	Tanggungan Semasa (RM Juta)	Harta Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak	20.79	37.38	(16.59)	395.04	141.73	253.31
2.	Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak	50.90	36.37	14.53	93.12	38.93	54.19
3.	Lembaga Air Perak	286.46	222.36	64.10	466.44	194.27	272.16
4.	Yayasan Perak	Penyata Kewangan Belum Terima					
5.	Tabung Kumpulan Wang Kebajikan dan Pendidikan Yayasan Perak	6.38	5.10	1.27	11.20	0.01	11.19
6.	Kolej Islam Darul Ridzuan	6.67	5.83	0.84	2.52	0.50	2.02
7.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perak	7.66	7.14	0.52	2.44	0.73	1.71
8.	Majlis Sukan Negeri Perak	5.13	5.07	0.06	1.99	0.05	1.94
9.	Lembaga Muzium Negeri Perak	0	0.04	(0.04)	0.01	0	0.01
10.	Lembaga Kemajuan Penanam Padi Perak	0.07	0	0.07	0.29	0.01	0.28
11.	Kumpulan Wang Biasiswa Pengajian Tinggi Anak Melayu Perak	3.66	0.01	3.65	31.95	0.01	31.94
12.	Kumpulan Wang Biasiswa Rakyat Negeri Perak (Bukan Melayu)	0.49	0.01	0.48	8.79	0.01	8.78
13.	Amanah, Agama Khairat Sultan Idris Kuala Kangsar	0.20	0.09	0.11	0.96	0.05	0.91
14.	Perbadanan Taman Negeri	0.69	0.63	0.06	0.23	0.01	0.22
15.	Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri	6.83	0.71	6.12	16.22	0.37	15.85
16.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak	63.54	50.86	12.68	88.30	2.62	85.68

Sumber: *Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Perak Tahun 2008*

8.5.2 Analisis Audit terhadap Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 mendapati 10 Majlis memperoleh *surplus* berjumlah RM17.21 juta, manakala lima Majlis mengalami defisit berjumlah RM5.93 juta. Harta Semasa Bersih bagi 15 Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan baki bersih antara RM0.55 juta hingga RM55.06 juta. Kedudukan terperinci mengenai prestasi kewangan Agensi yang terlibat adalah seperti di **Jadual 8.7**.

Jadual 8.7
Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Penyata Pendapatan Berakhir 31.12.2008			Lembaran Imbangan Pada 31.12.2008		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Harta Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Harta Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Majlis Bandaraya Ipoh	124.16	127.56	(3.40)	76.99	21.93	55.06
2.	Majlis Perbandaran Taiping	51.79	53.70	(1.91)	11.64	9.99	1.65
3.	Majlis Perbandaran Manjung	32.34	30.04	2.30	16.78	6.19	10.59
4.	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar	14.68	15.12	(0.44)	4.88	3.07	1.81
5.	Majlis Perbandaran Teluk Intan	17.52	13.55	3.97	16.01	2.89	13.12
6.	Majlis Daerah Kerian	12.12	11.02	1.10	9.38	1.29	8.09
7.	Majlis Daerah Tanjong Malim	12.11	11.13	0.98	11.05	4.57	6.48
8.	Majlis Daerah Tapah	7.05	6.71	0.34	6.28	1.29	4.99
9.	Majlis Daerah Gerik	3.96	3.81	0.15	2.06	0.36	1.70
10.	Majlis Daerah Selama	2.95	2.94	0.01	1.26	0.17	1.09
11.	Majlis Daerah Perak Tengah	9.99	5.30	4.69	10.62	8.54	2.08
12.	Majlis Daerah Lenggong	2.64	2.78	(0.14)	1.07	0.52	0.55
13.	Majlis Daerah Kampar	11.15	10.22	0.93	14.15	2.43	11.72
14.	Majlis Daerah Batu Gajah	13.26	10.52	2.74	24.26	1.87	22.39
15.	Majlis Daerah Pengkalan Hulu	2.55	2.59	(0.04)	1.39	0.19	1.20

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan Tahun 2008

8.6 ANALISIS TUNGGAKAN CUKAI TAKSIRAN

Penyata Kewangan bagi 15 Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan tunggakan cukai taksiran pada 31 Disember 2008 berjumlah RM57.96 juta. Analisis terhadap tunggakan cukai taksiran mendapati 14 daripada 15 Majlis menunjukkan peningkatan tunggakan cukai taksiran antara RM0.01 juta hingga RM2.25 juta, manakala hanya Majlis Daerah Gerik dan Majlis Daerah Pengkalan Hulu menunjukkan penurunan sebanyak RM0.07 juta dan RM6,241. Antara sebab peningkatan tunggakan cukai taksiran ialah bertambahnya bilangan harta dan pegangan baru di kawasan Majlis serta kegagalan pemegang harta menjelaskan cukai taksiran mengikut tempoh yang ditetapkan. Kedudukan terperinci tunggakan cukai taksiran adalah seperti di **Jadual 8.8**.

Jadual 8.8
Tunggakan Cukai Taksiran Pada 31 Disember 2008

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tunggakan Cukai Taksiran		Peningkatan/ (Penurunan) (RM Juta)
		31.12.2007 (RM Juta)	31.12.2008 (RM Juta)	
1.	Majlis Bandaraya Ipoh	25.31	27.56	2.25
2.	Majlis Daerah Kerian	2.10	2.48	0.38
3.	Majlis Perbandaran Taiping	4.21	4.50	0.29
4.	Majlis Daerah Batu Gajah	4.42	4.69	0.27
5.	Majlis Daerah Tanjong Malim	3.48	3.75	0.27
6.	Majlis Perbandaran Manjung	3.75	3.99	0.24
7.	Majlis Perbandaran Teluk Intan	1.11	1.32	0.21
8.	Majlis Daerah Tapah	2.16	2.30	0.14
9.	Majlis Daerah Kampar	3.00	3.13	0.13
10.	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar	1.95	2.08	0.13
11.	Majlis Daerah Perak Tengah	1.41	1.51	0.10
12.	Majlis Daerah Selama	0.17	0.19	0.02
13.	Majlis Daerah Lenggong	0.17	0.18	0.01
14.	Majlis Daerah Pengkalan Hulu	0.14	0.14	0.00
15.	Majlis Daerah Gerik	0.21	0.14	(0.07)

Sumber : Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan Tahun 2008

8.7 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara umumnya kedudukan penyerahan penyata kewangan bagi Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik. Manakala bagi Badan-badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam Dan Adat Istiadat Melayu Perak adalah kurang memuaskan. Sebanyak 21 penyata kewangan telah diberi Sijil Audit Tanpa Teguran, lapan telah memperoleh Sijil Audit Berteguran dan satu Sijil Bertentangan telah dikeluarkan. Sijil Audit Berteguran dan Bertentangan dikeluarkan kepada Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Adat Melayu Perak dan Pihak Berkuasa Tempatan kerana tidak mematuhi piawaian perakaunan dan peraturan kewangan serta penyelenggaraan rekod perakaunan yang tidak memuaskan. Adalah disyorkan beberapa kelemahan perlu diambil tindakan segera seperti berikut:

- a) Jumlah harta di Lembaran Imbangan tidak dapat disahkan kerana ketiadaan dokumen sokongan bagi menyokong kewujudannya;
- b) Baki hutang antara anak Syarikat dan Kumpulan tidak dapat diselaraskan semasa penyatuan Penyata Kewangan; dan
- c) Rekod perakaunan tidak disediakan seperti lejar am, lejar individu, pemiutang, akaun pendapatan, baucar bayaran, Daftar Harta Modal dan penyata penyesuaian tidak disediakan.

BAHAGIAN VI

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

BAHAGIAN VI

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

9. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Mengikut Seksyen 16(2) Akta Acara Kewangan 1957, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak hendaklah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri dengan seberapa segera yang boleh, selepas diaudit oleh Ketua Audit Negara. Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan pula menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri. Sehubungan itu, Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak Bagi Tahun 2008 telah dibentangkan di sidang Dewan Undangan Negeri pada 31 Mac 2010 .

10. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Pada 7 Mei 2009, Dewan Undangan Negeri Perak telah melantik Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri yang baru berikutan berlaku sekali lagi peralihan kuasa Kerajaan Negeri Perak. Selaras dengan pelantikan baru, satu taklimat mengenai peranan dan tanggungjawab Jawatankuasa serta status perbincangan Laporan Ketua Audit Negara telah disampaikan oleh Pengarah Audit Negeri Perak pada awal November 2009. Sepanjang tahun 2009, tidak ada mesyuarat Jawatankuasa diadakan untuk membincangkan Laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 2005 hingga 2007. Sehingga 31 Mei 2010, sebanyak lima Mesyuarat Jawatankuasa membincangkan Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2005 hingga 2007. Bagaimanapun, Laporan Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri terhadap Laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 2002 hingga 2006 yang telah selesai dibincangkan oleh Jawatankuasa masih belum dibentangkan lagi di Dewan Undangan Negeri Perak.

PENUTUP

Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan yang dilaksanakan buat kali ketiga pada tahun 2009 telah menunjukkan prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri yang bertambah baik namun masih berlaku beberapa kelemahan seperti yang dilaporkan.

Kelemahan dalam pengurusan kewangan yang dilaporkan dalam Laporan ini menggambarkan bahawa tahap akauntabiliti pengurusan wang awam masih perlu dipertingkatkan. Langkah pembetulan perlu diambil bagi memastikan wujudnya akauntabiliti dan integriti dalam pengurusan kewangan.

Antara faktor utama yang menyebabkan wujudnya kelemahan pengurusan kewangan adalah ketiadaan penyeliaan yang rapi dan latihan yang bersesuaian tidak diberi kepada penjawat awam. Oleh itu, adalah disyorkan Pegawai Pengawal yang terlibat mematuhi standard perakaunan dan prosedur kewangan, memantau kerja yang dilaksanakan oleh pegawai bawahan dan menyediakan prosedur kerja yang lengkap.

Memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan persampelan dan skop tertentu, Pegawai Pengawal yang terlibat juga perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang sama juga berlaku di bahagian lain yang tidak diaudit dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan.

JABATAN AUDIT NEGARA
Putrajaya

8 Jun 2010

LAMPIRAN

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PERAK
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009**

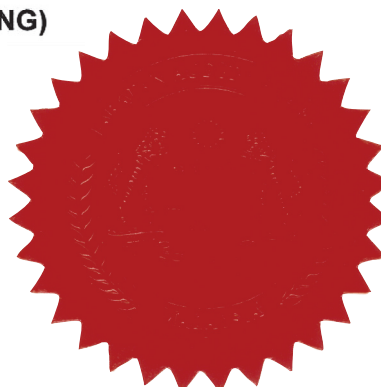
Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Perak bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpanduan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Perak pada 31 Disember 2009; hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara
Malaysia.

**Putrajaya
8 Jun 2010**

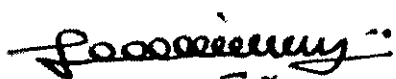

Lembaran Imbangan

seperti pada 31 Disember 2009

Penyata		Nota	2009 RM	2008 RM
WANG AWAM				
A	WANG TUNAI	8	53,749,791.33	52,217,735.28
B	PELABURAN	9	635,499,533.57	722,349,583.57
			<u>689,249,324.90</u>	<u>774,567,318.85</u>
DI PEGANG BAGI: KUMPULAN WANG DISATUKAN				
C	AKAUN HASIL DISATUKAN	10-12	508,749,534.47	520,348,975.05
D	AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	13	75,843,520.00	69,923,500.00
E	AKAUN AMANAH DISATUKAN	14-17	104,656,270.43	184,294,843.80
			<u>689,249,324.90</u>	<u>774,567,318.85</u>

Lembaran Imbangan ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan.

(DATO' JAMALLUDIN AL AMINI BIN HAJI AHMAD)
Pegawai Kewangan Negeri
Perak Darul Ridzuan.

(FUZIAH BINTI DERASA)
Bendahari Negeri
Perak Darul Ridzuan.

Tarikh: 12/2/2010

Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wangtunai

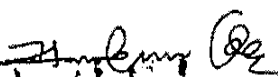
seperiti pada 31 Disember 2008

	Nota	2009 RM	2008 RM
TERIMAAN			
Hasil	18		
Hasil Cukai		246,481,677.11	246,858,612.78
Hasil Bukan Cukai		231,979,050.03	257,199,065.07
Terimaan Bukan Hasil		164,153,264.11	135,106,531.80
		<u>642,613,991.25</u>	<u>639,164,209.65</u>
Pinjaman			
Pinjaman Dalam Negeri		94,065,149.00	102,000,000.00
Terimaan Modal			
Polbagai Terimaan Modal		45,648,744.04	46,602,320.87
		<u>139,713,893.04</u>	<u>150,602,320.87</u>
Jumlah Terimaan		<u>782,327,884.29</u>	<u>789,766,530.52</u>
DAYARAN			
Perbelanjaan Mengurus			
Emolumen	(205,405,534.27)		(209,913,247.17)
Perkhidmatan Dan Bekalan	(170,271,094.52)		(145,448,632.00)
Aset	(19,171,114.82)		(5,182,913.31)
Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	(245,854,117.34)		(245,893,157.67)
Perbelanjaan Lain	(13,711,570.89)		(19,852,747.37)
	<u>(654,213,431.83)</u>	<u>(654,213,431.83)</u>	<u>(626,290,697.52)</u>
Pertbelanjaan Pembangunan			
Langsung	(161,432,688.92)		(172,377,104.89)
Pinjaman		<u>(161,432,688.92)</u>	<u>(172,377,104.89)</u>
Pengeluaran Pinjaman			
Pinjaman Dalam Negeri		(88,145,129.00)	(134,122,600.00)
Jumlah Bayaran		<u>(903,791,249.75)</u>	<u>(932,790,402.41)</u>
Tambahan / (Kurangan) Wangtunai		<u>(121,463,365.46)</u>	<u>(143,023,871.89)</u>
* Terimaan/(Bayaran) Bersih Amanah		122,995,421.51	120,122,941.08
Wangtunai Pada 1 Januari		52,217,735.28	75,118,666.09
WANGTUNAI PADA 31 Disember		<u>53,749,791.33</u>	<u>52,217,735.28</u>

*Nota: Jumlah Terimaan/(Bayaran) Bersih Amanah adalah termasuk pengeluaran/Penyimpangan Pelaburan

(DATO' JAMALLUDIN AL AMINI BIN HAJI AHMAD)
Pegawai Kewangan Negeri
Perak Darul Ridzuan.

Tarikh: 12/2/2010

(FUZIAH BINTI DERASA)
Bendahari Negeri
Perak Darul Ridzuan.

Penyata Akaun Memorandum
seperti pada 31 Disember 2009

Penyata		Nota	2009 RM	2008 RM
ASET				
F1	Pinjaman Boleh Dituntut	19	854,806,633.38	760,946,715.66
F3	Tunggakan Hasil	20	198,575,449.30	230,682,163.95
TANGGUGAN				
G1	Hutang Awam	21	887,857,748.06	830,595,358.35

Penyata Akaun Memorandum ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan.

(DATO' JAMALLUDIN AL AMINI BIN HAJI AHMAD)
Pegawai Kewangan Negeri
Perak Darul Ridzuan.

(FUZIAH BINTI DERASA)
Bendahari Negeri
Perak Darul Ridzuan.

Tarikh : 12/2/2010

C Penyata Akaun Hasil Disatukan
seperti pada 31 Disember 2009

	2009			2008	
	Bajet RM	Sebenar RM	Bajet %	Sebenar RM	Bajet %
BAKI PADA 1 JANUARI		520,348,975.05		507,475,462.92	
C1 HASIL					
Hasil Cukai	310,168,800.00	246,481,677.11	79.47	246,858,612.78	91.84
Hasil Bukan Cukai	232,287,926.00	231,979,050.03	99.87	257,199,065.07	119.02
Terimaan Bukan Hasil	130,475,500.00	164,153,264.11	125.81	135,106,531.80	143.00
Jumlah Hasil	672,932,226.00	642,613,991.25	95.49	639,164,209.65	110.32
C2 PERBELANJAAN MENGURUS					
Emolumen	226,333,082.00	205,405,534.27	90.75	209,913,247.17	94.86
Perkhidmatan Dan Bekalan	179,671,431.00	170,271,094.52	94.77	145,448,632.00	96.64
Aset	25,509,258.00	19,171,114.82	75.15	5,182,913.31	91.18
Pemberian Dan Kenaan Bayaran					
Tetap	249,039,455.00	245,654,117.34	98.64	245,893,157.67	99.77
Perbelanjaan Lain	17,469,000.00	13,711,570.88	78.49	19,852,747.37	99.57
Jumlah Perbelanjaan Mengurus	698,022,226.00	654,213,431.83	93.72	626,290,697.52	97.27
Lebihan/(Kurangan) Bagi Tahun (C1-C2)	(25,090,000.00)	(11,599,440.58)		12,873,512.13	
BAKI PADA 31 DISEMBER		508,749,534.47		520,348,975.05	

* Butlr Lanjut: Penyata C1 dan C2

NOTA KEPADA AKAUN AWAM BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009 (Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama)

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN KERAJAAN NEGERI YANG PENTING

1. Entiti Perakaunan

Entiti Perakaunan Kerajaan Negeri Perak Darul Ridzuan adalah termasuk semua jabatan Kerajaan Negeri tetapi tidak termasuk Badan-Badan Berkanun, Pihak Berkuasa Tempatan dan Syarikat Milik Kerajaan Negeri.

2. Kumpulanwang Negeri Disatukan

Mengikut kehendak Seksyen 7 Akta Prosedur Kewangan 1957 (Disemak 1972), tiga akaun berasingan diselenggarakan di bawah Kumpulanwang Negeri Disatukan iaitu:-

- a) Akaun Hasil Disatukan (Penyata C), yang mana segala hasil yang diterima dan perbelanjaan mengurus yang terlibat dikenakan kepada akaun ini.
- b) Akaun Pinjaman Disatukan (Penyata D), yang mengakaunkan semua terimaan pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan dan pembayaran yang dibuat kepada Badan-Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan juga pindahan kepada Kumpulanwang Pembangunan Negeri dan
- c) Akaun Amanah Disatukan (Penyata E), yang mana segala terimaan dan bayaran Kumpulanwang Amanah Kerajaan dan wang yang diterima oleh kerajaan untuk maksud tertentu diakaunkan.

3. Akaun Memorandum

Akaun Memorandum menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan yang bukan merupakan sebahagian dari baki Kumpulanwang Negeri Disatukan, tidak disertakan dalam Lembaran Imbangan tetapi disertakan berasingan dalam Penyata Akaun Memorandum. Penyata Akaun Memorandum yang dilaporkan dalam Penyata Kewangan terdiri dari penyata yang berkaitan dengan aset seperti Pinjaman Boleh Dituntut (Penyata F1), Tunggakan Hasil (Penyata F3) dan penyata yang berkaitan dengan tanggungan seperti Hutang Awam (Penyata G).

4. Konsep Asas

Dasar perakaunan Kerajaan Negeri adalah berasaskan dua konsep seperti terkandung dalam Perlembagaan Persekutuan iaitu:-

- a) Segala hasil atau wang yang didapatkan atau diterima; kecuali zakat, fitrah, baitulmal atau hasil agama Islam yang seumpamanya dibayar masuk ke dalam Kumpulanwang Negeri Disatukan (Fasal 97 Perlembagaan Persekutuan); dan
- b) Tiada wang kecuali perbelanjaan tanggungan tertentu, boleh dikeluarkan dari Kumpulanwang Negeri Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Dewan Undangan Negeri (Fasal 104 Perlembagaan Persekutuan).

5. Dasar dan Asas Perakaunan

- a) Dasar perakaunan adalah tertakluk kepada undang-undang, aturan dan peraturan yang berkaitan dengan pengurusan kewangan dan perakaunan Kerajaan Negeri.

NOTA KEPADA AKAUN AWAM BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama)

- b) Akaun Awam disediakan berasaskan tunai ubahsual.

6. Tahun Kewangan

Tahun Kewangan ditetapkan oleh Seksyen 3 Akta Prosedur Kewangan 1957 (Disemak 1972) adalah suatu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

7. Aset dan Tanggungan

Aset tetap dikenakan kepada perbelanjaan pada masa ianya dibeli atau dibina. Tuntutan kewangan oleh Kerajaan Negeri seperti hasil terakru dan pinjaman boleh dituntut tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Walau bagaimanapun, Penyata Pinjaman Boleh Dituntut (Penyata F1) dan Penyata Tunggakan Hasil (Penyata F3) ditunjukkan dalam Akaun Memorandum. Tanggungan Kerajaan Negeri yang belum diselesaikan pada penutup tahun kewangan tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan.

Walaubagaimanapun, penyata mengenai hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan (Penyata G) ditunjukkan dalam Akaun Memorandum.

ASET

8. Wangtunai

Wangtunai (Penyata A) adalah terdiri dari Wangtunai Dalam Bank sebanyak RM33,060,334.19, Wangtunai Dalam Perjalanan sebanyak RM19,988,526.18 dan Wangtunai Dalam Tangan sebanyak RM700,930.96.

Wangtunai Dalam Bank menunjukkan kedudukan baki buku tunai setelah mengambil kira urusniaga yang belum disesuaikan seperti yang dilaporkan dalam Penyata Penyesuaian Bank. Baki wangtunai dalam bank pada 31 Disember 2009 berjumlah RM33,060,334.19.

9. Pelaburan

Pelaburan (Penyata B) yang dinyatakan dalam Lembaran Imbangan terdiri dari lebihan terkumpul bagi ketiga-tiga akaun Kumpulanwang Disatukan. Pelaburan diambil kira pada nilai buku.

Nilai pasaran saham yang disenaraikan dalam Bursa Malaysia seperti pada 31 Disember 2009.

	<i>Nilai Buku (RM)</i>	<i>Nilai Pasaran (RM)</i>
<i>Telekom Malaysia Berhad</i>	<i>5.00</i>	<i>3.06</i>
<i>Tenaga Nasional Berhad</i>	<i>4.50</i>	<i>8.40</i>
<i>AXIATA</i>	<i>1.08</i>	<i>3.05</i>
<i>AXIATA</i>	<i>1.12</i>	<i>3.05</i>
<i>Petronas Dagangan</i>	<i>2.80</i>	<i>8.70</i>
<i>Malaysia Airport Holdings</i>	<i>2.50</i>	<i>3.97</i>

(Sumber: New Straits Times 31 Disember 2009)

NOTA KEPADA AKAUN AWAM BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009
(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama)

AKAUN HASIL DISATUKAN

10. Hasil

Kutipan Hasil (Penyata C1) diakaun mengikut asas tunai dengan mengambilkira jumlah kasar hasil yang diterima. Perbelanjaan yang dilibatkan untuk mendapatkan hasil dan bayaran balik hasil yang dilakukan mengikut mana-mana undang-undang dikenakan kepada perbelanjaan. Hasil yang patut diterima tetapi sebenarnya belum diterima dalam tahun kewangan berkenaan tidak dimasukkan akaunkan.

11. Perbelanjaan

Semua kenaan kepada peruntukan Belanjawan bagi barang-barang dan perkhidmatan serta bayaran pindahan seperti caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan serta wang yang diuntukkan kepada Pihak Berkuasa Tempatan, Badan-badan Berkanun dan Syarikat Milik Kerajaan melalui pemberian dianggap sebagai perbelanjaan (Penyata C2).

Terimaan balik bayaran lebih yang dilakukan dalam tahun kewangan yang sama dikreditkan kepada butir perbelanjaan dari mana bayaran asalnya dibuat, manakala yang berkaitan dengan perbelanjaan tahun-tahun lepas dikreditkan kepada akaun hasil.

12. Perbelanjaan Tanggungan

Perbelanjaan tanggungan (Penyata C2) terdiri dari perbelanjaan yang wajib dikenakan ke atas Kumpulanwang Negeri Disatukan mengikut mana-mana undang-undang Negeri yang telah ditentukan. Perbelanjaan ini termasuklah pencen, pampasan, ganjaran dan perbelanjaan hutang negeri. Walaupun peruntukan bagi menampung perbelanjaan tanggungan disertakan dalam anggaran yang dikemukakan di Dewan Undangan Negeri, ianya tidak dibahaskan.

AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

13. Akaun Pinjaman

Pinjaman yang diterima oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan di bawah kuasa undang-undang Negeri dan terimaan ini kemudiannya dipindahkan ke Kumpulanwang Pembangunan ataupun dibayar terus kepada pelbagai Agensi Kerajaan Negeri atas sifat pinjaman itu diperolehi (Penyata D).

AKAUN AMANAH DISATUKAN

14. Kumpulanwang Amanah Kerajaan

Kumpulanwang Amanah Kerajaan (Penyata E1) ditubuhkan di bawah seksyen 10 Akta Prosedur Kewangan 1957 (Disemaki 1972) bagi maksud tertentu selaras dengan Perlembagaan Persekutuan.

NOTA KEPADA AKAUN AWAM BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Akaun Awam dan perlu dibaca bersama)

15. Kumpulanwang Pembangunan

Kumpulanwang Pembangunan Negeri yang ditubuhkan mengikut Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, diakaunkan dalam Akaun Amanah Disatukan (Penyata E1a) Terimaan

Kumpulanwang ini terdiri dari pinjaman yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan bagi maksud pembangunan, caruman dari Akaun Hasil Disatukan, pemberian Persekutuan (Geran) dan ansuran sewabeli dan jualan serta pelbagai terimaan. Wang dalam kumpulanwang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud-maksud seperti yang ditentukan dalam Akta Kumpulanwang Pembangunan dan diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri.

16. Kumpulanwang Amanah Awam

Kumpulanwang Amanah Awam (Penyata E2) yang ditubuhkan di bawah Seksyen (Akta Prosedur Kewangan 1957 (Disemak 1972) terdiri dari kumpulanwang khas yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri dan wang amanah yang diterima bagi maksud tertentu.

17. Akaun Wang Deposit

Akaun Wang Deposit (Penyata E3) mengakaunkan wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah mana-mana undang-undang atau mengikut perjanjian.

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

18. Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wangtunai

Semua penerimaan dan pembayaran wangtunai ditunjukkan dalam penyata ini. Terimaan wangtunai terdiri daripada terimaan hasil, pinjaman, modal dan terimaan-terimaan lain. Pembayaran wangtunai terdiri daripada bayaran semua perbelanjaan mengurus, pembangunan, pengeluaran pinjaman dan bayaran-bayaran lain.

AKAUN MEMORANDUM

19. Pinjaman Boleh Dituntut

Akaun ini menunjukkan baki hutang Badan-badan Berkanun dan Pihak Berkuasa Tempatan Negeri dengan Kerajaan Negeri yang mana pinjaman tersebut dibiayai oleh sumber negeri dan sumber Persekutuan (Penyata F1).

20. Tunggakan Hasil

Tunggakan Hasil (Penyata F3) menunjukkan amaun hasil yang sepatutnya dikutip tetapi gagal dikutip pada 31 Disember 2009 oleh Pemungut Hasil.

21. Hutang Awam

Akaun ini menunjukkan baki hutang yang terdiri dari semua pinjaman yang diambil oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai projek-projek pembangunan negeri dan Badan-badan Berkanun Negeri (Penyata G1).

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
KUALA LUMPUR, 2010
www.printnasional.com.my
email: cservice@printnasional.com.my
Tel.: 03-92366895 Faks: 03-92224773

